

آیین نامه اجرایی مدارس

جلسه ۶۵۲ تاریخ ۱۳۷۹/۵/۲۰ - شماره ابلاغ ۱۲۰/۱۰۷۷/۸ تاریخ ۱۳۷۹/۶/۷

مقدمه:

اهمیت و نقش آموزش و پرورش در بهسازی و توسعه زندگی فردی و اجتماعی موجب شده است که جامعه و اولیای دانش آموزان انتظار داشته باشند که مدرسه محیطی رشددهنده، پویا و زمینه ساز پرورش استعدادهای بالقوه و خداداد فرزندان آنان باشد. تحقق اهداف متعالی آموزش و پرورش و لزوم توجه به روحیات و ویژگیهای نسل جوان، تفاوت های ناشی از شرایط جغرافیایی و محیطی و محدودیت منابع و امکانات، ایجاب می کند که اداره امور مدارس مبتنی بر افزایش قدرت تصمیم گیری، استقلال نسبی، انعطاف پذیری و روش های غیرمتمرکز و مشارکت جویانه باشد تا بتواند فضای عمومی مدرسه را پویا، پرنشاط و فعال نموده و توانمندی ها و خلاقیت های مدیران، معلمان و دانش آموزان را به خوبی شکوفا و متجلی سازد. بدین جهت لازم دیده شد آیین نامه اجرایی مدارس با توجه به سیاست ها و راهبردهای اساسی آموزش و پرورش از جمله تمرکززدایی، مدرسه محوری و توسعه مشارکت همه بعدی تنظیم گردد و با تفویض اختیارات لازم به مدارس، زمینه مناسب تری برای تحقق اهداف تعلیم و تربیت فراهم شود.

فصل اول - کلیات:

ماده ۱- مدرسه از مهمترین نهادهای اجتماعی، تربیتی و آموزشی و اصلی ترین رکن تعلیم و تربیت است که به منظور تربیت صحیح دانش آموزان در ابعاد دینی، اخلاقی، علمی، آموزشی، اجتماعی و کشف استعدادها و هدایت و رشد متوازن روحی و معنوی و جسمانی آنان براساس اهداف مصوب دوره های تحصیلی، برابر ضوابط و دستورالعمل های وزارت آموزش و پرورش تأسیس و اداره می شود.

ماده ۲- مدرسه با همکاری کلیه کارکنان و با مشارکت دانش آموزان و اولیای آنان زیر نظر مدیر مدرسه اداره می شود. تعداد کارکنان مدرسه و شرح وظایف هر یک از آنان توسط وزارت آموزش و پرورش ابلاغ می شود.

فصل دوم - ارکان و شوراهای مدرسه:

ماده ۳- ارکان و شوراهای مدرسه عبارتند از:

- ۱- مدیر مدرسه.
- ۲- شورای مدرسه.
- ۳- انجمن اولیا و مربیان.
- ۴- شورای معلمان.
- ۵- شورای دانش آموزان.

۱- مدیر مدرسه:

ماده ۴- مدیر مدرسه به عنوان نماینده آموزش و پرورش منطقه مسئول حسن اجرای فعالیت های آموزشی، پرورشی، مالی و اداری مدرسه می باشد و در کلیه امور مدرسه مسئولیت دارد و موظف است براساس مقررات با برنامه ریزی های مناسب و استفاده از مشارکت کارکنان، دانش آموزان و اولیای آن ها و با بهره گیری از امکانات و ظرفیت های داخل و خارج از مدرسه، جهت تحقق اهداف مصوب دوره تحصیلی تلاش کند، به گونه ای که ارزیابی عملکرد سال تحصیلی بیانگر ارتقا و رشد کیفی و مطلوب دانش آموزان در ابعاد مختلف باشد.

ماده ۵- مدیر مدرسه موظف است با مشارکت کارکنان مدرسه و اولیای دانش آموزان برنامه سالانه خود را در ابعاد مختلف با رعایت ضوابط آموزش و پرورش تنظیم و به تصویب شورای مدرسه برساند.

ماده ۶- مدیر مدرسه موظف است با استفاده بهینه از منابع مالی دولتی و با بهره گیری از مشارکت های اختیاری مردمی و کمک های خیرین و تقویت منابع اعتباری مدرسه شرایط لازم را برای اجرای مناسب برنامه مدرسه فراهم کند.

ماده ۷- مدیر مدرسه باید با وظایف و مسؤولیتهای خود و با شرح وظایف همکاران که از سوی آموزش و پرورش ابلاغ می شود بخوبی آشنا باشد. مدیر مدرسه موظف است شرح وظایف مصوب هر یک از کارکنان مربوط را به آنان ابلاغ نماید و بر اجرای صحیح آن نظارت کند.

ماده ۸- مدیر موظف است بطور منظم و برنامه ریزی شده شورای مدرسه، انجمن اولیا و مربیان، شورای معلمان و شورای دانش آموزان را تشکیل دهد و بر اجرای مصوبات و چگونگی ثبت و نگه داری سوابق و صورتجلسات مربوط نظارت کند. مدت فعالیت شوراهای و انجمن اولیا و مربیان تا تشکیل شوراهای و انجمن سال تحصیلی بعد خواهد بود.

ماده ۹- انتصاب مدیران مدارس با رعایت اصل شایسته سالاری برابر آیین نامه انتصاب مدیران مصوب شورای عالی آموزش و پرورش خواهد بود.

۲- شورای مدرسه:

ماده ۱۰- در راستای سیاست مدرسه محوری و تفویض اختیارات به مدارس و به منظور توسعه مشارکت، همکاری و استفاده از تجارب معلمان، مربیان و اولیای دانش‌آموزان در اداره مدرسه، بهبود فرایند تصمیم‌گیری، ارتقای کیفی فعالیتهای آموزشی و پرورشی و اداری، تدوین برنامه‌های سالانه مدرسه و هماهنگی امور و نظارت بر فعالیتهای مربوط، در هر یک از مدارس شورایی به نام شورای مدرسه تشکیل می‌گردد. ترکیب اعضا و شرح وظایف شورای مدرسه به شرح زیر است:

الف - ترکیب اعضا:

- ۱- مدیر مدرسه.
  - ۲- معاونین مدرسه.
  - ۳- یک نفر از مربیان امور تربیتی یا مشاوران به انتخاب مربیان و مشاوران مدرسه.
  - ۴- نماینده شورای معلمان.
  - ۵- نماینده انجمن اولیا و مربیان به انتخاب انجمن.
- تبصره -** در صورت لزوم و به ویژه در مواقعی که پیشنهادهای شورای دانش‌آموزان مطرح است مدیر مدرسه از نماینده شورای دانش‌آموزان و برحسب مورد از افراد ذی ربط و صاحب‌نظر برای شرکت در جلسات شورای مدرسه دعوت می‌کند.

ب - شرح وظایف:

- ۱- مراقبت و نظارت بر فعالیتهای مدرسه در چارچوب اهداف مصوب دوره تحصیلی و مفاد این آیین‌نامه.
- ۲- نظارت بر حسن اجرای مصوبات شورای عالی آموزش و پرورش و دستورالعملهای مربوط و بخشنامه‌های ابلاغی از سوی وزارت آموزش و پرورش و برنامه‌ریزی برای توجیه و آموزش عوامل ذی ربط.
- ۳- بررسی و تأیید برنامه‌های پیشنهادی سالانه مدرسه که از سوی مدیر، در چارچوب مقررات و ضوابط مربوط، به شورا ارائه می‌شود.
- ۴- بررسی و اتخاذ تصمیم در مورد پیشنهادهای ارائه شده از سوی شورای معلمان، انجمن اولیا و مربیان و شورای دانش‌آموزان.
- ۵- بررسی و تأیید برنامه‌های مربوط به بزرگداشت ایام‌الله و مناسبت‌های مختلف دینی و انقلابی و ملی.
- ۶- بررسی و تأیید برنامه‌های مربوط به مسابقات علمی، ورزشی، فرهنگی و هنری در سطح مدرسه.
- ۷- بررسی و تأیید برنامه اردوها و بازدیدهای دانش‌آموزان از مراکز علمی، فرهنگی، حرفه‌ای با رعایت ماده ۱۰۷ این آیین‌نامه.
- ۸- بحث و اتخاذ تصمیم در مورد چگونگی برگزاری امتحانات با رعایت مقررات و دستورالعملهای مربوط.
- ۹- تصمیم‌گیری در مورد تشویق و تنبیه دانش‌آموزان برابر مندرجات بندهای ۲ و ۳ فصل ششم این آیین‌نامه.
- ۱۰- برنامه‌ریزی برای تقدیر از کارکنان و دانش‌آموزان نمونه به منظور ارائه الگوهای شایسته با همکاری انجمن اولیا و مربیان.
- ۱۱- تصمیم‌گیری در مورد تخلفات امتحانات داخلی دانش‌آموزان برابر آیین‌نامه رسیدگی به تخلفات امتحانی.
- ۱۲- تصمیم‌گیری در مورد لباس و پوشش دانش‌آموزان، در چارچوب مبانی و ضوابط مندرج در فصل پنجم این آیین‌نامه.
- ۱۳- نظارت بر فرایند بودجه‌بندی برنامه درسی ارائه شده از سوی شورای معلمان و تأیید آن برای اجرا.
- ۱۴- بررسی مشکلات موردی دانش‌آموزانی که با مسائل خاصی از نظر آموزشی و پرورشی مواجهند و ارائه پیشنهاد به کمیسیون خاص ادارات آموزش و پرورش مربوط با توجه به اختیارات کمیسیون مذکور.
- ۱۵- صدور مجوز اخذ امتحان از دانش‌آموزی که در امتحان پایانی^۱ داخلی و امتحان جهش تحصیلی و تغییر رشته غیبت موجه داشته است تا دو هفته پس از پایان ایام امتحانات.
- ۱۶- بررسی و تصویب پیشنهاد شورای معلمان در مورد تعیین پایه تحصیلی دانش‌آموزان دوره ابتدایی مشمول ماده ۴۳ این آیین‌نامه.
- ۱۷- برنامه‌ریزی برای کمک به دانش‌آموزانی که شرایط استفاده از ماده ۵۴ این آیین‌نامه را دارا می‌باشند.
- ۱۸- تصمیم‌گیری در مورد دایر بودن مدرسه در ایام تعطیل رسمی و اوقات فراغت، برای فعالیتهای فوق برنامه آموزشی و پرورشی، با مسئولیت مستقیم مدیر مدرسه.
- ۱۹- برنامه‌ریزی برای ارتقای هر چه بیشتر دانش معلمان و کارکنان مدرسه.

۱- برابر مصوبه دویست و سی و چهارمین جلسه کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۷/۴/۷۹ منظور از امتحان پایانی غایبین مجاز در نظام امتحانی نیمسال امتحانات پایان نیمسال و در نظام سالی امتحانات خرداد و شهریورماه است. ضمناً دانش‌آموزان دوره پیش‌دانشگاهی مشمول این بند نخواهند بود.

۲- به استناد مصوبه دویست و چهل و هشتمین جلسه کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۸/۴/۸۴ به شماره ابلاغی ۱۰۶۳۳/۹۱۲۰/۴/۲۲ تاریخ ۸۴/۴/۲۲ «کسب رضایت اولیا برای نگهداشتن دانش‌آموزان بعد از اوقات رسمی مدرسه الزامی است و در حوادث نیز مسبب حادثه با رعایت سایر نکات حقوقی به تشخیص مرجع ذیربط ملاک عمل خواهد بود.

۲۰- ترویج و گسترش فعالیتهای آموزشی، پرورشی و تقویت اعتقادات دینی، قرآنی و نماز و مکارم اخلاقی و فراهم آوردن امکانات و زمینه‌های برگزاری شایسته مراسم گوناگون عبادی - سیاسی.

۲۱- بررسی و اتخاذ تصمیم در مورد چگونگی ارتقا مهارت‌های زندگی و اجتماعی مورد نیاز دانش‌آموزان.

۲۲- برنامه‌ریزی مناسب به منظور توسعه تربیت بدنی، بهبود وضع امکانات ورزشی، حفظ و توسعه نموده‌های عینی اخلاق و آداب اسلامی، ارتقای سطح بهداشت، بهبود وضعیت فضا و تجهیزات کارگاهی، آزمایشگاهی و نمازخانه و حفظ محیط زیست.

۲۳- بررسی و اتخاذ تصمیم در مورد نحوه مشارکت مؤسسات و دستگاه‌های آموزشی خارج از مدرسه در آموزشهای علمی و عملی دانش‌آموزان براساس آیین‌نامه‌های مربوط.

۲۴- بررسی و اتخاذ تصمیم در مورد عرضه تولیدات و ارائه خدمات حاصل از فعالیتهای آموزشی (عملی - کارگاهی) دانش‌آموزان به متقاضیان براساس آیین‌نامه مربوط.

۲۵- برنامه‌ریزی مناسب برای برقراری ارتباط و تعامل بین مدرسه و جامعه محلی به منظور بهره‌مندی از امکانات و ظرفیتهای پیرامون مدرسه در ارتقا امور کمی و کیفی مدرسه.

۲۶- تعیین پایه تحصیلی دانش‌آموزی که در نظام آموزشی خارجی تحصیل کرده و متقاضی ادامه تحصیل در مدرسه ایرانی خارج از کشور است، با رعایت مفاد آئین‌نامه ارزشیابی مدارک تحصیلی خارجی^۳.

۲۷- تغییر رشته تحصیلی دانش‌آموزانی که رشته تحصیلی آنان در کشور محل انتقال موجود نمی‌باشد، چنانچه دانش‌آموز باید در امتحان برخی از دروس به عنوان تغییر رشته شرکت کند می‌تواند ضمن ثبت‌نام و ادامه تحصیل در رشته موردنظر، دروس مربوط را تا پایان سال تحصیلی امتحان دهد.

۲۸- انتخاب دانش‌آموز جهت تحصیل در مدرسه شبانه‌روزی با رعایت اساسنامه مدارس شبانه‌روزی.

۲۹- بررسی و اتخاذ تصمیم در مورد دانش‌آموزانی که با مشکلات اخلاقی و رفتاری خاص مواجهند با حفظ و رعایت شأن و کرامت انسانی آنان و تصمیم‌گیری در مورد دانش‌آموزان مشمول ماده ۸۴ این آیین‌نامه. در چنین مواردی موضوع با حضور مدیر، یکی از معاونین به انتخاب مدیر، یک نفر از مربیان امور تربیتی به انتخاب مربیان و مشاور مدرسه (در صورت وجود مشاور در مدرسه) بررسی و تصمیم لازم اتخاذ می‌شود.

ماده ۱۱- ریاست شورای مدرسه با مدیر است و دستور جلسات شورای مدرسه با نظر اعضای شورای مدیر توسط مدیر مدرسه تعیین می‌شود. مسئولیت اجرای تصمیم‌های شورای مدرسه نیز با مدیر خواهد بود. همه کارکنان مدرسه موظف اند برای اجرای مطلوب مصوبات شورا همکاری نمایند.

تبصره - دبیر شورای مدرسه در اولین جلسه از بین اعضا تعیین می‌شود. دبیر شورا موظف است خلاصه‌ای از مذاکرات یا تصمیمات متخذه هر جلسه را ثبت نموده و به امضای اعضای شورا برساند.

ماده ۱۲- در هر سال تحصیلی مدیر باید در اولین فرصت و حداکثر یک‌ماه پس از بازگشایی مدارس نسبت به تشکیل شورای مدرسه اقدام کند. شورای مدرسه حداقل هر دو هفته یکبار تشکیل جلسه خواهد داد.

ماده ۱۳- شورای مدرسه با حضور دو سوم اعضا رسمیت می‌یابد و مصوبات آن با رأی اکثریت حاضرین جلسه قابل اجرا می‌باشد. مصوبات شورا نباید با آیین‌نامه‌ها و مقررات عمومی کشور و ضوابط وزارت آموزش و پرورش مغایرت داشته باشد.

تبصره - در مدرسی که به علت کمبودن تعداد دانش‌آموز و عدم حضور برخی از افراد موضوع بند الف ماده ۱۰ تعداد اعضا کمتر از ۳ نفر باشد شورا تشکیل نمی‌شود و وظایف آن به مدیر واگذار می‌گردد.

۳- انجمن اولیا و مربیان:

ماده ۱۴- به منظور تقویت همکاری و مشارکت اولیای دانش‌آموزان برای کمک به ارتقای کیفیت فعالیتهای آموزشی و پرورشی و گسترش ارتباط دو کانون مقدس خانه و مدرسه، انجمن اولیا و مربیان تشکیل می‌شود. ترکیب اعضا و وظایف انجمن اولیا و مربیان مدارس به شرح زیر است:

الف - ترکیب اعضا:

۱- مدیر مدرسه.

۲- یکی از معاونین به انتخاب مدیر.

۳- نماینده شورای معلمان.

۴- معاون پرورشی یا یکی از مربیان امور تربیتی و در صورت نبودن مربی، یکی از معلمان آگاه به مسائل تربیتی به انتخاب مدیر.

۵- منتخبین اولیای دانش‌آموزان.

۳- بندهای ۲۶ و ۲۷ منحصرأ از اختیارات شورای مدارس ایرانی خارج از کشور می‌باشد.

تبصره ۱- تعداد اولیای دانش‌آموزان و نحوه انتخاب آنان جهت عضویت در انجمن و چگونگی و زمان تشکیل جلسات برابر آیین‌نامه انجمن مرکزی اولیا و مربیان خواهد بود.

تبصره ۲- در صورت لزوم مدیر مدرسه می‌تواند از نماینده شورای دانش‌آموزان و برحسب مورد از افراد ذی ربط و صاحب‌نظر برای شرکت در جلسات انجمن دعوت کند.

ب - شرح وظایف:

۱- تأمین مشارکت فکری، فرهنگی، عاطفی و آموزشی اولیا و تقویت هماهنگی و همسویی تربیتی و آموزشی خانه و مدرسه.

۲- برنامه‌ریزی و تشکیل جلسات عمومی اولیای دانش‌آموزان.

۳- برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری جهت تشکیل جلسات آموزش خانواده.

۴- همکاری و مشارکت با شورای معلمان در برگزاری کلاس‌های فوق برنامه.

۵- مشارکت در اجرای برنامه‌های کارآموزی هنرجویان در هنرستانهای ها.

۶- همکاری و مشارکت با مدیر مدرسه در اجرای فعالیتهای پرورشی، برگزاری اردوهای دانش‌آموزی و بازدید از مراکز علمی، آموزشی و فرهنگی.

۷- همکاری و مشارکت درباره چگونگی قدردانی از کارکنان، اولیا و دانش‌آموزان و اعضای شوراهای مدرسه با رعایت ضوابط و مقررات مربوط.

۸- جلب همکاری اولیای دانش‌آموزان جهت مشارکت و کمک به ارتقا کیفیت فعالیتهای مربوط و ارائه پیشنهادهای لازم به مدیر مدرسه.

۹- تلاش و همکاری برای جلب مشارکت اولیای دانش‌آموزان، صاحبان حرف، افراد خیر و مؤسسات خیریه در تأمین امکانات موردنیاز و بهبود اداره امور مدرسه.

۱۰- نظارت بر چگونگی اخذ کمکهای مردمی با رعایت قوانین و مقررات مربوط.

۱۱- تشکیل شورای مالی مدرسه با عضویت مدیر مدرسه، رئیس انجمن و نماینده شورای معلمان در اولین جلسه انجمن.

۱۲- نظارت بر نحوه هزینه وجوه حاصل از کمکهای مردمی، خدمات فوق برنامه، سرانه دانش‌آموزان و کمکهای شوراهای آموزش و پرورش از طریق شورای مالی و مطابقت موارد هزینه با برنامه‌های مصوب شورای مدرسه.

۱۳- بررسی و اتخاذ تصمیم نسبت به سرویس رفت و آمد دانش‌آموزان.

۱۴- انتخاب نماینده برای شرکت در شورای مدرسه.

۱۵- انجام اموری که براساس بخشنامه‌های انجمن مرکزی اولیا و مربیان به عهده انجمن مدرسه محول می‌گردد.

تبصره ۱- در مدارس بزرگسالان و مدارس کم‌جمعیتی که برابر آیین‌نامه انجمن مرکزی اولیا و مربیان، امکان تشکیل انجمن نمی‌باشد، وظایف انجمن به مدیر مدرسه واگذار می‌شود.

تبصره ۲- مدارس ضمیمه و مدارس که به صورت مجتمع (ابتدایی، راهنمایی تحصیلی و متوسطه) توسط یک مدیر اداره می‌شوند می‌توانند در صورت تمایل مدیر، انجمن اولیا و مربیان را به صورت مشترک تشکیل دهند.

۴- شورای معلمان:

ماده ۱۵- به منظور بحث و تبادل نظر و هماهنگی در امور آموزشی، پرورشی و اداری مدرسه و تأمین مشارکت معلمان در حسن جریان آموزشی و پرورشی و اداری مدرسه، شورایی به نام شورای معلمان با شرکت همه معلمان، مربیان و مشاوران مدرسه تشکیل می‌گردد. وظایف شورای معلمان به شرح زیر است:

۱- نظارت بر همسویی برنامه‌ها و روش‌های کاری در چارچوب اهداف مصوب دوره تحصیلی و مفاد این آیین‌نامه.

۲- مشارکت مؤثر و کارآمد در تهیه برنامه‌ها و فعالیتهای آموزشی و پرورشی مدرسه و همکاری در اجرای آن پس از تأیید شورای مدرسه.

۳- بودجه‌بندی برنامه درسی با رعایت مقررات مربوط و ارائه آن به شورای مدرسه جهت تأیید.

۴- بررسی و تبادل نظر پیرامون چگونگی افزایش اثربخشی روش‌های تدریس.

۵- چاره‌اندیشی برای تأمین مشارکت فعال دانش‌آموزان در فرایند آموزش و پرورش.

۶- تلاش در ارتقای کیفیت برنامه‌های آموزشی و پرورشی و بررسی علل افت تحصیلی دانش‌آموزان و برنامه‌ریزی برای کاهش آن.

۷- مشارکت در تنظیم برنامه‌های پرورشی، تقویت اعتقادات دینی و اخلاقی و آداب اسلامی در دانش‌آموزان.

۸- بررسی و تبادل نظر به منظور هماهنگ کردن نحوه تشویق و تنبیه دانش‌آموزان.

۹- بحث و تبادل نظر و اتخاذ تدابیر مناسب در مورد مسائل آموزشی، پرورشی و انضباطی دانش‌آموزان و بهبود اداره مدرسه.

- ۱۰- بحث و تبادل نظر درباره محتوای کتابهای درسی و انعکاس آن به مسئولین ذی ربط از طریق مدیر مدرسه.
  - ۱۱- تبادل نظر و هماهنگی در مورد نحوه استفاده از وسایل آموزشی، کمک آموزشی و کارگاهی.
  - ۱۲- ارائه راهکارهای مناسب برای ترغیب دانش‌آموزان به منظور انجام مطالعات درسی و غیردرسی.
  - ۱۳- ایجاد هماهنگی در ارتباط با نحوه و میزان تکالیف درسی دانش‌آموزان متناسب با نیاز، استعدادها و علائق آنان.
  - ۱۴- همکاری، برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری در خصوص چگونگی تشکیل کلاس‌های فوق برنامه با مشارکت انجمن اولیا و مربیان و رعایت ضوابط مربوط.
  - ۱۵- بررسی منابع آموزشی، کمک‌آموزشی و پرورشی و انتخاب و معرفی کتب، نشریات، نوارهای صوتی و تصویری جهت استفاده در مدرسه با رعایت سایر مقررات.
  - ۱۶- انتخاب نماینده یا نمایندگان شورای معلمان برای شرکت در شورای مدرسه و انجمن اولیا و مربیان در اولین جلسه شورای معلمان.
  - ۱۷- تعیین پایه تحصیلی دانش‌آموزان مشمول ماده ۴۳ این آیین‌نامه و ارائه پیشنهاد به شورای مدرسه.
- ماده ۱۶-** ریاست شورای معلمان به عهده مدیر و در غیاب مدیر برعهده نایب رئیس است که توسط شورای معلمان تعیین می‌شود. مدیر مدرسه مسئول تعیین دستور جلسات و اجرای تصمیماتی است که اتخاذ می‌شود.
- تبصره ۱-** مدیر مدرسه می‌تواند در صورت لزوم از متخصصین تعلیم و تربیت، معلمان بازنشسته، کارشناسان و مسئولین آموزش و پرورش و اولیای دانش‌آموزان جهت شرکت در شورای معلمان و تبادل نظر در زمینه‌های مربوط دعوت کند.
- تبصره ۲-** دبیر شورای معلمان در اولین جلسه توسط اعضای شورا تعیین می‌شود و موظف است خلاصه‌ای از مذاکرات یا تصمیمات متخذه هر جلسه را ثبت نموده و به امضای اعضای شورا برساند.
- تبصره ۳-** شورای معلمان می‌تواند به منظور انجام بهتر وظایف خود نسبت به تشکیل گروههای درسی و آموزشی اقدام نماید.
- ماده ۱۷-** مدیران مدارس موظف اند اولین جلسه شورای معلمان را حتی‌الامکان قبل از بازگشایی مدارس و حداکثر تا ده روز پس از آن تشکیل دهند. جلسات شورای معلمان حداقل هر ماه یک بار تشکیل می‌شود.
- ۵- شورای دانش‌آموزان:**
- ماده ۱۸-** به منظور مشارکت دانش‌آموزان در امور مربوط به مسائل آموزشی، پرورشی، انضباطی، ورزشی و فوق برنامه و ایجاد ارتباط صحیح و مستقیم دوسویه بین دانش‌آموزان و اولیای مدرسه و ارج نهادن به شخصیت و کرامت آنان و تقویت اعتماد به نفس و خودباوری و مسئولیت‌پذیری و مشارکت‌جویی در آنان، شورای دانش‌آموزان در سطح مدارس تشکیل می‌شود. ترکیب اعضا و شرح وظایف شورای دانش‌آموزان به شرح زیر است:
- الف - ترکیب اعضا:**
- اعضا شورای دانش‌آموزان، از میان دانش‌آموزان شاغل به تحصیل همان مدرسه خواهند بود، تعداد و نحوه انتخاب اعضا برابر دستورالعملی خواهد بود که توسط وزارت آموزش و پرورش تنظیم و ابلاغ می‌گردد.
- ب - شرح وظایف:**
- ۱- مراقبت برهمسویی فعالیت‌های شورای دانش‌آموزان با مفاد این آیین‌نامه.
  - ۲- بررسی پیرامون چگونگی مشارکت دانش‌آموزان در بخشی از فعالیت‌های آموزشی و پرورشی و اجرایی مدرسه و ارائه پیشنهاد به مدیر مدرسه.
  - ۳- همکاری در برنامه‌ریزی و اجرای مناسبت‌های مذهبی، انقلابی و ملی در مدارس.
  - ۴- اداره نشریه دیواری و همکاری در اداره امور کتابخانه مدارس.
  - ۵- همکاری در برگزاری مسابقات فرهنگی، هنری، علمی و ورزشی دانش‌آموزان.
  - ۶- همکاری در برگزاری بازدیدهای علمی و اردوهای تفریحی و مذهبی.
  - ۷- همکاری در برگزاری نماز جماعت و اداره نمازخانه مدارس.
  - ۸- همکاری در تشکیل و اداره تعاونی دانش‌آموزان در مدارس.
  - ۹- همکاری در امور انتظامی و بهداشتی مدرسه.
  - ۱۰- همکاری در تنظیم برنامه امتحانات داخلی مدرسه.
  - ۱۱- انتخاب نماینده برای شرکت موردی در شورای مدرسه و انجمن اولیا و مربیان.
  - ۱۲- ارائه پیشنهاد به مدیر مدرسه جهت تشویق دانش‌آموزانی که مشارکت فعال در امور اجرایی مدرسه داشته‌اند.
- ماده ۱۹-** شورای دانش‌آموزان یک شورای درون مدرسه‌ای است و فاقد شعبه و تشکیلات خارج از مدرسه خواهد بود. شورای دانش‌آموزان مجاز به ایجاد رقابت‌های ناسالم سیاسی و فعالیت جناحی و حزبی در داخل یا خارج از مدرسه نمی‌باشد و نمی‌تواند در انتخابات‌له یا علیه کاندیداها فعالیت نماید.
- ماده ۲۰-** مدیر مدرسه موظف است نسبت به تشکیل شورای دانش‌آموزان برابر شیوه‌نامه ابلاغی در هر سال اقدام نماید. جلسات شورای دانش‌آموزان حداقل هر ماه یکبار تشکیل می‌شود.

تبصره ۱- برای اثربخشی بیشتر شورای دانش‌آموزان، یکی از معاونان یا مربیان امور تربیتی و در غیاب آن‌ها یکی از معلمان مدرسه به انتخاب مدیر، ضمن هدایت جلسات شورای دانش‌آموزان، مشکلات آنان را پیگیری می‌نماید.

تبصره ۲- شورای دانش‌آموزان می‌تواند با موافقت شورای مدرسه نسبت به تشکیل انجمن‌های دینی، فرهنگی، هنری، ورزشی و علمی اقدام کند.

ماده ۲۱- شورای دانش‌آموزان در مدارس نقش مشورتی و مشارکت در امور اجرایی دارد و تصمیم‌های آن با رأی اکثریت و پس از تأیید مدیر با رعایت مفاد این آئین‌نامه قابل اجرا خواهد بود. مدیر مدرسه همکاری لازم را برای رفع مشکلات شورای دانش‌آموزان در حد امکانات و توان بعمل خواهد آورد.

نکات ضروری در مورد انجمن اولیا و مربیان و شوراهای مدرسه:

ماده ۲۲- تشکیل هرگونه انجمن یا شورایی در مدرسه به غیر از موارد مندرج در این آیین‌نامه، قبل از تصویب شورای عالی آموزش و پرورش مجاز نیست.

تبصره - انجمن‌ها و شوراهایی که براساس مقررات عمومی کشور مانند مصوبات مجلس شورای اسلامی، شورای عالی انقلاب فرهنگی و هیئت دولت تشکیل می‌شوند تابع مقررات خاص خود خواهند بود.

ماده ۲۳- مکاتبات یا هر نوع ارتباط اشخاص حقیقی یا حقوقی با انجمن اولیا و مربیان یا هر یک از شوراهای مدرسه فقط از طریق مدیر مدرسه انجام می‌گیرد.

ماده ۲۴- شوراهای مندرج در این آیین‌نامه در سطح مدرسه فعالیت می‌کنند و تشکیل آنها در سطح منطقه یا بالاتر بدون تصویب شورای عالی آموزش و پرورش مجاز نخواهد بود.^۴

ماده ۲۵- در مواردی که تصمیم‌های اتخاذ شده در انجمن اولیا و مربیان یا هر یک از شوراهای مدرسه، با نظر مدیر مغایر باشد، مدیر موضوع را به اداره آموزش و پرورش مربوط منعکس کرده و رأی و نظر رئیس اداره متبوع لازم‌الاجرا می‌باشد.

ماده ۲۶- مدیر مدرسه موظف است هر سه ماه یکبار گزارشی از نحوه فعالیت شوراهای انجمن اولیا و مربیان شامل تعداد جلسات و اهم تصمیم‌گیری‌های شورای مدرسه را به اداره آموزش و پرورش محل ارسال نماید.

تبصره - ادارات آموزش و پرورش، انجمن اولیا و مربیان و شوراهای فعال مدارس را مورد تشویق قرار خواهند داد.

فصل سوم - شرایط ثبت‌نام و ادامه تحصیل دانش‌آموزان

ماده ۲۷- ثبت‌نام دانش‌آموزان برای ورود به هر یک از دوره‌های تحصیلی در مدارس داخل کشور با اصل شناسنامه و در مدارس خارج از کشور با اصل شناسنامه یا گذرنامه صورت می‌گیرد.^۵

ماده ۲۸- هنگام ثبت‌نام دانش‌آموز در پایه اول دبستان و انتقال دانش‌آموز پایه مذکور از یک مدرسه به مدرسه دیگر، مدیر مدرسه باید پس از رؤیت شناسنامه، صحت شرط سنی دانش‌آموز را با قید تاریخ مطابقت درظهر تصویر (فتوکپی) شناسنامه، گواهی و امضا نماید. گواهی مذکور باید در پرونده تحصیلی دانش‌آموز ضبط و نگه داری شود.

ماده ۲۹- مدیران مدارس باید هنگام ثبت‌نام دانش‌آموز در پایه اول ابتدایی، کارت بهداشتی تنظیم شده از سوی مراکز بهداشتی را مطالبه و در پرونده تحصیلی دانش‌آموز ضبط و نگه داری نمایند.

تبصره - در شهرستان‌ها و مناطقی که طرح سنجش سلامت جسمانی و آمادگی تحصیلی، بینایی و شنوایی نوآموزان برای ورود به دبستان اجرا می‌شود، ارائه گواهی سلامتی و بلامانع بودن ثبت‌نام دانش‌آموزان در مدرسه عادی که توسط پایگاه‌های سنجش صادر می‌شود، ضروری است.

ماده ۳۰ - برگزاری آزمون ورودی، مصاحبه و تعیین شرط معدل برای ثبت‌نام دانش‌آموزان و دریافت هرگونه وجه اجباری (به جز وجوه مربوط به بیمه حوادث و کتابهای درسی) در زمان ثبت‌نام مجاز نیست و نباید دانش‌آموزی به دلایل مذکور از ثبت‌نام محروم شود.^۶

۴- به استناد مصوبه جلسه ۷۴۲ شورای عالی تاریخ ۸۵/۱۱/۲۴ به شماره ابلاغی ۱۲۰/۲۳۹۶/۸ تاریخ ۸۶/۳/۲۷ شورای عالی با تشکیل شوراهای انجمن اولیاء و مربیان در استان، شهرستان و منطقه به شرح زیر موافقت نمود.

سازمان مرکزی انجمن اولیا و مربیان با رعایت اصل تعامل با شوراهای آموزش و پرورش و عدم تداخل در شرح وظایف آن‌ها، می‌تواند شوراهای انجمن اولیا و مربیان را در سطح استان، شهرستان و منطقه با ترکیب و وظایفی که به تصویب شورای عالی انجمن اولیا و مربیان می‌رسد تشکیل دهد.

۵- به استناد مصوبه جلسه ۵۰۵ شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۱۳۶۹/۱۲/۰۲ که طی شماره ۱۲۰/۱۴۵۰ تاریخ ۶۹/۲/۵ ابلاغ شده است. «شوری موافقت می‌نماید دانش‌آموزان خارجی مسلمان نیز در صورت وجود ظرفیت و با رعایت سایر مقررات بتوانند در مدارس جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور ثبت‌نام و تحصیل نمایند. (اولویت با دانش‌آموزان خارجی ایرانی‌الاصل است) ضمناً داوطلبان آزاد خارجی نیز می‌توانند با رعایت سایر مقررات در امتحانات داوطلبان آزاد مدارس مذکور شرکت نمایند.» همچنین به استناد مصوبه جلسه ۲۶۸ کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۸۰/۸/۱ که طی شماره ۱۲۰/۱۸۴۴/۸ تاریخ ۸۰/۸/۸ ابلاغ شده است: «ثبت‌نام و ادامه تحصیل دانش‌آموزان خارجی متقاضی تحصیل در مدارس ایرانی خارج از کشور که فاقد مدارک هویتی (شناسنامه یا گذرنامه) می‌باشند براساس مدارک هویتی مورد پذیرش کشور متوقف فیه خواهد بود.»

۶- به استناد مصوبه جلسه ۶۷۲ شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۸۰/۱۲/۲۳ که طی شماره ۱۲۰/۴۹۸۱/۸ تاریخ ۸۰/۱۲/۱۵ ابلاغ شده است کلمه «اجباری» به ماده مذکور اضافه گردید.

تبصره - مدارس که دارای قانون و ضوابط خاص می‌باشند از حیث ثبت‌نام تابع قوانین و مقررات مربوط به خود خواهند بود.

ماده ۳۱- ثبت‌نام دانش‌آموزانی که محل سکونت آنان به مدرسه نزدیک‌تر است، در اولویت خواهد بود و ثبت‌نام از دانش‌آموزانی که والدین آنان هر دو شاغل هستند در مدرسه نزدیک به محل کار پدر یا مادر بلامانع است.

ماده ۳۲- در مدرسه برای هر دانش‌آموز پرونده تحصیلی تشکیل می‌شود. پرونده تحصیلی در دوره نشان‌دهنده وضعیت تحصیلی دانش‌آموز در آن دوره خواهد بود و باید علاوه بر مدارک مندرج در شیوه‌نامه ثبت‌نام، شامل کارنامه‌های سنوات قبل همان دوره تحصیلی نیز باشد. برای دانش‌آموزان دوره راهنمایی تحصیلی وجود کارنامه تحصیلی پایه پنجم ابتدایی و برای دانش‌آموزان دوره متوسطه، وجود گواهینامه دایم یا موقت پایه سوم راهنمایی تحصیلی در پرونده تحصیلی ضرورت دارد.

تبصره - افرادی که با استفاده از ارزشیابی مدارک تحصیلی خارجی یا برابر مقررات با شرکت در امتحان ورودی موفق به ادامه تحصیل می‌شوند، نیاز به کارنامه تحصیلی سنوات قبل ندارند.

ماده ۳۳- مدیر مدرسه می‌تواند در موارد استثنایی با اخذ تعهد کتبی از ولی دانش‌آموزی که فاقد شناسنامه و مدارک تحصیلی است از وی بصورت مشروط حداکثر برای مدت یک ماه ثبت‌نام نماید. ادامه تحصیل این قبیل دانش‌آموزان در صورت عدم ارائه مدارک هویتی و تحصیلی منوط به موافقت کمیسیون خاص اداره آموزش و پرورش خواهد بود و در هر صورت دانش‌آموز موظف است برای ثبت‌نام قطعی و درج مشخصات وی در دفتر آمار تا قبل از اولین نوبت امتحانی مدارک هویتی و تحصیلی خود را به مدرسه تسلیم کند.

تبصره - ثبت‌نام و ادامه تحصیل دانش‌آموزی که مدارک تحصیلی خارجی وی جهت ارزشیابی ناقص می‌باشد، با تأیید کمیسیون ارزشیابی مدارک تحصیلی خارجی و اخذ معرفی‌نامه از اداره کل آموزش و پرورش مدارس خارج از کشور تا قبل از شروع امتحانات پایانی بلامانع است. چنانچه تا پایان امتحانات خردادماه پایه تحصیلی قطعی دانش‌آموز توسط اداره کل آموزش و پرورش مدارس خارج از کشور با رعایت سایر مقررات مشخص نشود، امتحانات خرداد و شهریور وی به عنوان امتحان تعیین پایه محسوب خواهد شد و چنانچه دانش‌آموز در امتحانات شهریورماه قبول نشود می‌تواند جهت تعیین پایه در امتحان دروس پایه پایین‌تر به صورت یک نوبتی شرکت کند.

ماده ۳۴- پذیرفتن دانش‌آموز بصورت مستمع آزاد ممنوع است.

تبصره - دانش‌آموزی که به ضرورت در محلی غیر از محل ثبت‌نام خود بسر می‌برد می‌تواند با ارائه کارت شناسایی مدرسه یا گواهی تحصیلی و با اخذ معرفی‌نامه از اداره آموزش و پرورش (مقصد)، از کلاس‌های درس یکی از مدارس در محل جدید بصورت موقت استفاده کند.

ماده ۳۵- دارندگان مدارک تحصیلی نهضت سوادآموزی با رعایت شرایط سنی می‌توانند به شرح‌ذیل ادامه تحصیل دهند:

الف - با مدرک تحصیلی دوره مقدماتی در پایه دوم ابتدایی ثبت‌نام و ادامه تحصیل دهند و یا در امتحان پایه دوم ابتدایی (به عنوان ورود به پایه سوم) شرکت کرده و در صورت احراز شرایط قبولی در پایه سوم ابتدایی ثبت‌نام کنند.

ب - با مدرک تحصیلی دوره تکمیلی در پایه چهارم ابتدایی ثبت‌نام نمایند.

ج - با مدرک تحصیلی دوره پایانی در پایه پنجم ابتدایی ثبت‌نام نمایند.

ماده ۳۶- شرایط سنی ثبت‌نام در مدارس روزانه به شرح زیر خواهد بود:^۷

الف - دوره ابتدایی:

۱- حداقل سن ثبت‌نام در پایه اول دبستان ۶ سال تمام و حداکثر آن در مناطق شهری ۹ سال تمام و در مناطق روستایی و عشایری ۱۱ سال تمام خواهد بود.

۲- سن متعارف ثبت نام دانش‌آموزان در پایه ششم ابتدایی ۱۱ سال تمام و حداکثر سقف سن تحصیل در دوره ابتدایی مدارس شهری ۱۵ سال و در مدارس روستایی ۱۶ سال تمام خواهد بود.^۸

۷- برابر مصوبه دویست و پنجاه و سومین جلسه کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۷۹/۱۲/۲۳ که طی شماره ۱۲۰/۷/۸ تاریخ ۸۰/۱/۲۰ ابلاغ شده است: در مورد شرایط سنی دانش‌آموزان روستایی و عشایری که به مدارس شهری منتقل می‌شوند به شرح زیر اظهار نظر گردید: «دانش‌آموزان مدارس روستایی و عشایری در صورت انتقال به مدارس شهری، تا پایان سال تحصیلی تابع شرایط سنی مناطق روستایی و عشایری خواهند بود همچنین به استناد مصوبه دویست و هفدهمین جلسه کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۷۸/۸/۱۸ که طی شماره ۱۲۰/۳/۱۳۵/۸ تاریخ ۷۸/۸/۲۶ ابلاغ شده است: ثبت‌نام از دانش‌آموزان مناطق روستایی در مدارس شبانه‌روزی مستقر در شهر و همچنین دانش‌آموزان مناطق روستایی که به علت عدم تشکیل کلاس در مناطق محل سکونت آنان، قصد ثبت‌نام و ادامه تحصیل در مدارس راهنمایی تحصیلی طرح روستا مرکزی را دارند تابع شرایط سنی مناطق روستایی و عشایری خواهد بود. همچنین به استناد مصوبه دویست و شصت و سومین جلسه کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۸۰/۶/۱۳ که طی شماره ۱۲۰/۱۲۶۳/۸ تاریخ ۸۰/۶/۲۴ ابلاغ شده است: «دانش‌آموزان مناطق روستایی و عشایری که برای ادامه تحصیل در مدارس نمونه دولتی مستقر در شهر پذیرش می‌شوند از لحاظ شرایط سنی ثبت‌نام تابع شرایط سنی دانش‌آموزان مناطق روستایی و عشایری خواهند بود.»

۸- برابر مصوبه ۲۵۷ کمیسیون مقررات تاریخ ۹۱/۸/۷ که طی شماره ۱۲۰/۴/۵۳۴ تاریخ ۹۱/۹/۶ ابلاغ شده، بند ۲ اصلاح شد.

ب - دوره راهنمایی تحصیلی:

حداکثر سن ثبت‌نام در پایه‌های اول، دوم و سوم راهنمایی تحصیلی در مناطق شهری به ترتیب ۱۵، ۱۶ و ۱۷ سال تمام و در مناطق روستایی و عشایری به ترتیب ۱۷، ۱۸ و ۱۹ سال تمام است.^۹

ج - دوره متوسطه:

حداکثر سن ثبت‌نام در پایه‌های اول، دوم و سوم متوسطه و دوره پیش‌دانشگاهی در مناطق شهری، روستایی و عشایری به ترتیب ۱۸، ۱۹، ۲۰ و ۲۱ سال تمام است.

تبصره ۱- در هر دوره تحصیلی دو سال به حداکثر سقف سنی دانش‌آموزان معلول جسمی که در مراکز آموزشی خاص به تحصیل اشتغال دارند اضافه می‌شود.

تبصره ۲- ملاک محاسبه سن دانش‌آموز جهت ثبت‌نام، اول مهرماه خواهد بود.

تبصره ۳- ملاک تعیین شهر و روستا برای رعایت حداکثر سن مجاز ثبت‌نام، تقسیمات کشوری خواهد بود. چنانچه برخی روستاها در طول سال تحصیلی به محدوده شهری منضم شوند ادامه تحصیل دانش‌آموزان آن مناطق، تا پایان آن دوره تحصیلی مطابق شرایط سنی روستا خواهد بود.^{۱۰}

تبصره ۴- ثبت‌نام مجدد دانش‌آموزان غیرمشمول نظام وظیفه که ترک تحصیل کرده‌اند، با رعایت شرایط سنی در پایه تحصیلی مربوط بلامانع است.

ماده ۳۷- ثبت‌نام مجدد دانش‌آموز در همان پایه‌ای که قبول شده است با رعایت سایر شرایط صرفاً در مدارس غیرانتفاعی یا بصورت متفرقه مجاز است.^{۱۱}

ماده ۳۸- ثبت‌نام دانش‌آموزان پسری که به سن مشمولیت مقرر در قانون خدمت وظیفه عمومی می‌رسند، تابع مقررات و شیوه‌نامه‌هایی است که با هماهنگی نظام وظیفه از طریق وزارت آموزش و پرورش ابلاغ می‌شود.

ماده ۳۹- غیبت غیرموجه سه ماه متوالی و بیشتر دانش‌آموزان مشمول از نظر مقررات نظام وظیفه ترک تحصیل تلقی می‌شود.

تبصره - وقفه تحصیلی و غیبت موجه ترک تحصیل محسوب نمی‌شود.

ماده ۴۰- حداکثر تعداد سالهای مردودی مجاز در هر پایه تحصیلی در دوره‌های ابتدایی و راهنمایی تحصیلی دو سال خواهد بود و دانش‌آموز با رعایت شرایط سنی می‌تواند برای سومین سال در همان پایه ثبت‌نام کند.^{۱۲}

تبصره - دانش‌آموزان معلول جسمی که در مراکز آموزشی خاص به تحصیل اشتغال دارند مجاز خواهند بود به مدت یک‌سال بیشتر از دانش‌آموزان عادی تکرار پایه کنند.

ماده ۴۱- دانش‌آموزی که به دلایل موجه قبل از شروع سال یا نیم سال تحصیلی موفق به ثبت‌نام نشده است می‌تواند صرفاً با اخذ مجوز از کمیسیون خاص اداره آموزش و پرورش محل، ثبت‌نام کرده و ادامه تحصیل دهد. در اینگونه موارد در ستون ملاحظات دفتر آمار به شماره نامه و رأی کمیسیون خاص استناد می‌شود.

تبصره - دانش‌آموزی که پس از ارزشیابی مدارک تحصیلی خارجی از طریق اداره کل آموزش و پرورش مدارس خارج از کشور جهت ثبت‌نام معرفی می‌شود نیاز به اخذ موافقت از کمیسیون خاص اداره آموزش و پرورش ندارد و ثبت نام وی در هر زمان از سال تحصیلی بلامانع خواهد بود.

ماده ۴۲- ثبت‌نام از دانش‌آموزان اتباع خارجی مقیم ایران براساس مدارک هویتی و اقامتی معتبر صورت می‌پذیرد. افراد خارجی مقیم ایران، رانده شدگان و پناهندگان از کشورهای خارجی باید دارای اجازه اقامت مورد تأیید وزارت کشور باشند.

۹- برابر مصوبه دویست و چهلین جلسه کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۷۹/۷/۵ که طی شماره ۱۲۰/۱۹۸۲/۸ تاریخ ۷۹/۷/۱۳ ابلاغ شده است دانش‌آموزان پسری که از خدمت نظام وظیفه معاف هستند و همچنین دانش‌آموزان دختر، می‌توانند با حداکثر سن موضوع بند فوق ثبت‌نام کنند.

همچنین به استناد مصوبه پانصد و پنجاه و سومین جلسه کمیسیون خاص شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۱۳۷۶/۹/۲۶ که طی شماره ۱۲۰/۸۶۲۰/۸ تاریخ ۷۶/۱/۳ ابلاغ شده است: با توجه به اینکه در خارج از کشور مدارس شبانه وجود ندارد در صورتی که سن دانش‌آموزی در دوره راهنمایی تحصیلی از حداکثر سن مقرر در آیین‌نامه اجرایی تجاوز کند یکسال به سقف سنی وی اضافه شود.

۱۰- به استناد مصوبه دویست و شصت و پنجمین جلسه کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۸۰/۷/۳ که طی شماره ۱۲۰/۱۴۹۷/۸ تاریخ ۸۰/۷/۸ ابلاغ شده است:

«نظر به اینکه ثبت‌نام دانش‌آموزان برای تحصیل در هر یک از پایه‌های تحصیلی در فاصله پس از اعلام نتیجه خرداد تا قبل از بازگشایی مدارس انجام می‌شود چنانچه در فاصله مذکور برخی از روستاها به محدوده شهری منضم شوند ادامه تحصیل دانش‌آموزان آن مناطق به استناد تبصره ۳ ماده ۳۶ آیین‌نامه اجرایی مدارس تا پایان آن دوره تحصیلی مطابق شرایط سنی روستا خواهد بود.»

۱۱- در نظام واحدی منظور از پایه، گذراندن کلیه دروس یک سال تحصیلی است.

۱۲- به استناد مصوبه دویست و چهلین جلسه کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۷۹/۷/۵ که طی شماره ۱۲۰/۱۹۸۲/۸ تاریخ ۷۹/۷/۱۳ ابلاغ شده است دانش‌آموزانی که به صورت تلفیقی در مدارس عادی تحصیل می‌کنند تابع شرایط سنی و حداکثر تعداد سالهای مردودی مدارس عادی هستند و همچنین به استناد رأی صادره در دویست و شانزدهمین جلسه کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۷۸/۸/۴ که طی شماره ۱۲۰/۲۹۹ تاریخ ۷۸/۸/۵ ابلاغ شده است «دانش‌آموزان مدارس روزانه راهنمایی تحصیلی که به علت سه سال مردودی در یک پایه و یا دارا نبودن شرایط سنی مجاز به ثبت‌نام و ادامه تحصیل در مدارس مذکور نمی‌باشند می‌توانند در مدارس راهنمایی تحصیلی بزرگسالان ثبت‌نام و ادامه تحصیل دهند. حداکثر تعداد سالهای مردودی در هر یک از پایه‌های تحصیلی دوره راهنمایی بزرگسالان هم دو سال خواهد بود. دانش‌آموزان مدارس راهنمایی تحصیلی بزرگسالان نیز که در یک پایه تحصیلی دوبار مردود می‌شوند می‌توانند برای سومین سال در همان پایه ثبت‌نام کنند و در صورت مردود شدن حق ادامه تحصیل در مدارس مذکور را نخواهند داشت و ادامه تحصیل آنان با رعایت سایر شرایط از طریق متفرقه ممکن خواهد بود

ماده ۴۳- پایه تحصیلی دانش‌آموزی که به عللی مانند عدم دسترسی به مدرسه، بیماری و یا اقامت در خارج از کشور نتوانسته به موقع وارد مدرسه شود یا مدارک تحصیلی وی در اثر حوادثی از قبیل سیل، زلزله و آتش‌سوزی از بین رفته و یا وقفه‌ای در ادامه تحصیل او ایجاد شده است و همچنین پایه تحصیلی دانش‌آموزی که مدارک قابل قبولی جهت ارزشیابی ندارد، در دوره ابتدایی با رعایت حداقل سن متعارف ثبت‌نام و بررسی‌های انجام شده از سوی شورای معلمان توسط شورای مدرسه تعیین می‌شود و در ستون ملاحظات دفتر آمار به رأی شورای مدرسه استناد می‌شود. در دوره‌های راهنمایی و متوسطه متقاضی ادامه تحصیل با توجه به حداقل سن متعارف و توانایی خود می‌تواند با معرفی اداره آموزش و پرورش محل در امتحان ورودی پایه موردنظر شرکت نموده و در صورت احراز شرایط قبولی در پایه بالاتر ادامه تحصیل دهد. (سن متعارف در دوره ابتدایی برای پایه‌های اول تا پنجم به ترتیب ۶ و ۷ و ۸ و ۹ و ۱۰ سال تمام و برای پایه‌های اول تا سوم راهنمایی ۱۱ و ۱۲ و ۱۳ سال تمام و برای پایه‌های اول تا سوم متوسطه ۱۴ و ۱۵ و ۱۶ سال تمام می‌باشد).^{۱۳}

ماده ۴۴- انتقال دانش‌آموزان در جریان سال تحصیلی از یک مدرسه به مدرسه دیگر در همان منطقه در صورت موافقت مدیر مدرسه مقصد با رعایت سایر مقررات و از یک منطقه و ناحیه به سایر مناطق و نواحی آموزش و پرورش در صورت موافقت اداره آموزش و پرورش مقصد تا یک ماه قبل از شروع امتحانات پایانی بلامانع خواهد بود.

تبصره ۱- منظور از امتحانات پایانی موضوع این ماده، در نظام سالی امتحانات آخر سال و در نظام نیم سالی - واحدی امتحانات پایان نیم سال است.

تبصره ۲- پرونده تحصیلی و نمره‌های امتحانی این‌گونه دانش‌آموزان باید حداکثر تا یک ماه پس از انتقال دانش‌آموز به مدرسه جدید ارسال شود.

تبصره ۳- انتقال دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سال آخر متوسطه پس از امتحانات نهایی خردادماه از یک منطقه به منطقه دیگر مشروط بر داشتن عذرموجه با موافقت کمیسیون خاص اداره آموزش و پرورش مبدأ بلامانع می‌باشد.

ماده ۴۵- انتقال دانش‌آموزان مدارس بزرگسالان به مدارس روزانه منوط به گذراندن کلیه دروس یک پایه تحصیلی و داشتن شرایط سنی و سایر ضوابط ثبت‌نام مدارس روزانه است. انتقال دانش‌آموزان مدارس روزانه به مدارس بزرگسالان تا یک ماه قبل از برگزاری امتحانات پایانی مدارس بزرگسالان بلامانع است.

تبصره - دانش‌آموزان دوره متوسطه که به علت از دست دادن شرایط تحصیل مدرسه روزانه به مدارس بزرگسالان منتقل می‌شوند، اجازه بازگشت به مدارس روزانه را نخواهند داشت.^{۱۴}

ماده ۴۶- شرایط سنی ثبت‌نام در مدارس بزرگسالان (شیانه) و متفرقه به شرح زیر خواهد بود:

۱- حداقل سن تحصیل در مدارس بزرگسالان در دوره‌های راهنمایی تحصیلی و متوسطه به ترتیب ۱۴ و ۱۶ سال تمام خواهد بود.

تبصره ۱- در شرایط خاص با مجوز کمیسیون خاص اداره آموزش و پرورش محل به صورت موردی می‌توان از دانش‌آموزی که حداقل شرط سنی را ندارد، در مدرسه بزرگسالان ثبت‌نام نمود.

تبصره ۲- دانش‌آموزی که شرایط تحصیل در مدرسه روزانه را از دست می‌دهد و دانش‌آموز مردود متوسطه با هر سنی می‌تواند در مدرسه بزرگسالان ثبت‌نام کند.

۲- برگزاری امتحان متفرقه در دوره ابتدایی به استثناء پایه ششم در داخل کشور مجاز نیست. حداقل سن برای ثبت‌نام در امتحانات ۱۱ سال تمام است و برای شرکت در امتحانات مذکور نیازی به ارائه مدارک قبولی سنوات قبل نخواهد بود. در سایر پایه‌ها شرط سنی وجود ندارد ولی ارائه کارنامه قبولی پایه قبل ضروری است.^{۱۵}

۳- حداقل سن برای ثبت‌نام در امتحانات متفرقه دوره راهنمایی تحصیلی (جامع) ۱۸ سال تمام در اول مهرماه است و دارندگان کارنامه قبولی پایه پنجم ابتدایی می‌توانند بدون ارائه مدرک قبولی پایه‌های اول و دوم راهنمایی در امتحان نهایی دوره راهنمایی تحصیلی به صورت داوطلب آزاد شرکت کنند.

تبصره ۱- ثبت‌نام و شرکت داوطلبان پسر مشمول نظام وظیفه در امتحانات متفرقه بلامانع است لیکن برای آنان معافیت تحصیلی صادر نخواهد شد.

تبصره ۲- شرکت در امتحانات متفرقه از نظر مقررات نظام وظیفه ترک تحصیل تلقی می‌شود.

۱۳- به استناد مصوبه دویست و هفتاد و سومین جلسه کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۸۰/۹/۲۷ که طی شماره ۱۲۰/۲۲۵۲/۸ تاریخ ۸۰/۱۰/۳ ابلاغ شده است اخذ امتحان ورودی در دوره راهنمایی تحصیلی و متوسطه از دانش‌آموزانی که به زبان فارسی آشنایی ندارند به یکی از زبان های خارجی بلامانع است.
۱۴- به استناد مصوبه دویست و نودمین جلسه کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۸۱/۸/۱۴ که به شماره ۱۲۰/۴۸۸۲/۸ تاریخ ۸۱/۸/۱۸ ابلاغ شده است «منظور از شرایط تحصیل صرفاً شرط سنی است و ثبت‌نام مجدد دانش‌آموزی که از مدرسه روزانه به مدرسه بزرگسالان منتقل می‌شود در صورت داشتن شرایط سنی و رعایت سایر ضوابط در مدرسه روزانه بلامانع است».

۱۵- برابر مصوبه ۲۵۷ کمیسیون اساس نامه ها و مقررات تحصیلی تاریخ ۹۱/۸/۷ که طی شماره ۱۲۰/۴۰۵۳۴ تاریخ ۹۱/۹/۶ ابلاغ شده است، بند ۲ اصلاح شد.

ماده ۴۷- مدیر مدرسه موظف است حداکثر تا یک ماه پس از شروع سال تحصیلی، پرونده تحصیلی کلیه دانش‌آموزان را بررسی نماید و چنانچه از دانش‌آموزی برخلاف مقررات ثبت‌نام شده باشد، نسبت به هدایت او به پایه استحقاقی اقدام کند.

تبصره - اگر بعد از گذشت یک ماه از شروع سال تحصیلی مشخص شود دانش‌آموزی در همان سال یا سالهای تحصیلی قبل برخلاف مقررات ثبت‌نام شده است، مدیر مدرسه باید موضوع را به اداره آموزش و پرورش گزارش نماید. در این‌گونه موارد اداره آموزش و پرورش موظف است در اسرع وقت نسبت به تعیین سرنوشت تحصیلی دانش‌آموز و پیگیری موضوع از طریق مراجع ذی ربط اقدام کند.

تسهیلات ویژه برای دانش‌آموزان خاص^{۱۶}:

ماده ۴۸- دانش‌آموزانی که به دلایل موجه از قبیل شرکت در المپیادها و دوره‌های آموزشی مربوط، مسابقات ورزشی و نظایر آن به تشخیص کمیسیون خاص اداره آموزش و پرورش موفق به شرکت در امتحانات نهایی سوم راهنمایی تحصیلی و متوسطه نمی‌شوند می‌توانند در نوبت امتحانی بعدی شرکت کنند. قبولی آنان به عنوان قبولی در امتحانات نوبت قبل محسوب خواهد شد.

ماده ۴۹- کلیه کسانی که یکی از بستگان درجه اول آن‌ها در طول سال تحصیلی شهید، اسیر یا مفقود می‌گردد و همچنین دانش‌آموزانی که یکی از بستگان درجه اول آن‌ها در فاصله یک ماه قبل از آغاز امتحانات خرداد یا شهریورماه فوت می‌شود در آن نوبت امتحانی مردود نخواهند شد. این قبیل افراد می‌توانند علاوه بر نوبت‌های امتحانی مذکور در یک نوبت امتحانی دیگر همراه با غایبین مجاز شرکت کنند.

تبصره - مفاد این ماده شامل دروس نهایی دوره متوسطه نمی‌شود.

ماده ۵۰- دانش‌آموزانی که امتحانات آنان به علل مختلف از قبیل حوادث غیرمترقبه، بلایای طبیعی برگزار نشده و یا اوراق امتحانی آنان مفقود یا معدوم گردیده است امتحانات داخلی می‌توانند با تأیید کمیسیون خاص اداره آموزش و پرورش در اولین فرصت و حداکثر تا یک ماه پس از پایان ایام امتحانات در امتحان مجدد شرکت نمایند.

تبصره - در مورد امتحانات نهایی صدور مجوز و تعیین نوبت امتحانی برعهده کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش خواهد بود.

ماده ۵۱- مدرسه می‌تواند با موافقت کمیسیون خاص اداره آموزش و پرورش محل علاوه بر موارد مندرج در این آیین‌نامه تسهیلات زیر را نیز برای دانش‌آموز قائل شود:

۱- ثبت‌نام از دانش‌آموزی که به دلایل مختلف از قبیل کبرسن، مردودی یا مشروطی بیش از دفعات مجاز و نظایر آن شرایط تحصیل در مدرسه روزانه را از دست داده است.

۲- ثبت‌نام بدون حضور در کلاس از دانش‌آموزی که به علت بیماری خاص قادر به حضور در کلاس نمی‌باشد.

۳- برگزاری امتحان به صورت چند گزینه‌ای، املا صحیح غلط، دادن وقت اضافی، جایگزین کردن نمره بخش کتبی به جای شفاهی یا بالعکس در امتحانات داخلی با توجه به شرایط خاص جسمانی افراد (اختلالات حرکتی، ناسازگار بدنی، عدم تعادل بدنی).

۴- برگزاری امتحان غیرنهایی در خارج از مدرسه از دانش‌آموزی که قادر به حضور در جلسه امتحانی مدرسه نیست.

۵- اخذ امتحان پیش از موعد در دروسی که امتحان آن‌ها به صورت نهایی نیست حداکثر یک ماه قبل از شروع امتحانات پایانی از دانش‌آموزی که به ضرورت به اتفاق والدین خود به خارج از کشور عزیمت خواهد کرد.

۶- اخذ امتحان از دانش‌آموزی که در امتحانات هماهنگ غیبت موجه داشته است.

۱۶- به استناد مصوبه ششصد و هشتاد و نهمین جلسه شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۱۳۸۲/۵/۱۴ که طی شماره ۱۲۰/۲۰۷۳/۸ تاریخ ۸۲/۵/۱۵ ابلاغ شده است. شورای عالی آموزش و پرورش مقرر می‌دارد:

- غیبت دانش‌آموزان شرکت‌کننده مسابقات علمی، فرهنگی هنری، مهارتی و ورزشی در سطح ملی و بین‌المللی از کلاس درس در زمان مسابقه و اردوی آن موجه تلقی می‌شود.

تبصره - وزارت آموزش و پرورش موظف است با هزینه سازمان اعزام‌کننده، تسهیلات آموزش جبرانی را برای این قبیل دانش‌آموزان فراهم کند.

- به دانش‌آموزانی که در مسابقات کشوری و بین‌المللی و اردوی آن شرکت می‌کنند اجازه داده شود در امتحانات داخلی علاوه بر نوبت‌های امتحانی خرداد و شهریورماه همراه غایبین موجه همان سال تحصیلی در امتحان درس یا دروسی که نمره قبولی کسب نکرده‌اند شرکت کنند.

تبصره - در مورد دانش‌آموزان دوره پیش‌دانشگاهی، اخذ امتحان مجدد حداکثر دو هفته پس از پایان نوبت‌های امتحانی مقرر بلامانع است. (مصوب جلسه ۲۹۸ کمیسیون معین تاریخ ۸۲/۷/۱۶ به شماره ابلاغی ۱۲۰/۶۵۷۳/۹ تاریخ ۸۲/۸/۱۱)

- به دانش‌آموزان شرکت‌کننده در مسابقات کشوری و اردوی آن اجازه داده شود با اخذ معرفی‌نامه عکسدار از واحد آموزشی مربوط و همراه داشتن مدارک لازم مبنی بر شرکت در اردو و مسابقه به اداره آموزش و پرورش محل برپایی اردو و مسابقه (مقصد) مراجعه و در صورت دایر بودن رشته تحصیلی موردنظر در امتحانات داخلی یکی از مدارس شرکت نمایند. نمره‌های این قبیل دانش‌آموزان پس از تأیید اداره آموزش و پرورش مقصد به اداره آموزش و پرورش مبدأ جهت ابلاغ به واحد آموزشی ذیربط ارسال می‌شود.

ماده ۵۲ - حداقل سن ثبت نام در مدارس ایرانی خارج از کشور که سن ورود به دبستان در آن کشورها ۵/۵ سال یا کمتر است ۵/۵ سال خواهد بود. دانش آموزانی که در ۵/۵ سالگی وارد مدارس ایرانی خارج از کشور می شوند در صورتی می توانند در مدارس داخل کشور ادامه تحصیل دهند که پایه اول دبستان را در مدارس ایرانی خارج از کشور گذرانده باشند. انتقال این قبیل دانش آموزان به پایه اول مدارس داخل کشور در صورتی مجاز است که اولیای آنان کارمند دولت، نهادها و ارگان های انقلاب اسلامی در دواير و نمایندگیهای جمهوری اسلامی ایران در دیگر کشورها بوده و مأموریت آنان قبل از پایان سال تحصیلی خاتمه یافته باشد.

ماده ۵۳ - دانش آموزان ازدواج کرده می توانند به یکی از روش های زیر ادامه تحصیل دهند:

- ۱- طبق مقررات در امتحانات متفرقه شرکت نمایند.
- ۲- طبق مقررات در مدارس بزرگسالان تحصیل نمایند.
- ۳- در صورت داشتن شرایط سنی در مدارس روزانه ثبت نام نمایند و بدون حضور در کلاس، مانند سایرین در امتحانات شرکت نمایند.
- ۴- با رعایت سادگی کامل و خودداری از ابراز مسائل ازدواج با دیگر دانش آموزان، مانند سایرین در مدارس روزانه به تحصیل ادامه دهند.

ماده ۵۴ - دانش آموز دوره ابتدایی و راهنمایی تحصیلی که به دلایل مختلف از قبیل عدم دسترسی به مدرسه، تکرار پایه و وقفه تحصیلی در شرایط سنی بالاتر از سن متعارف پایه تحصیلی خود قرار دارد، می تواند در صورت قبولی در امتحانات خردادماه با حداقل معدل کل ۱۴، در شهریورماه همان سال تحصیلی در امتحانات پایه بالاتر در مدرسه قبلی یا مدرسه جدیدی که برای ادامه تحصیل ثبت نام کرده است به صورت یک نوبتی شرکت کند و در صورت احراز شرایط قبولی به پایه بعدی ارتقا یابد.^{۱۷}

تبصره ۱- داوطلبان آزاد امتحانات متفرقه پایه پنجم ابتدایی و دانش آموزان شبانه (بزرگسالان) دوره راهنمایی تحصیلی مجاز به استفاده از مفاد این ماده نخواهند بود.

تبصره ۲- شرایط قبولی در امتحانات شهریورماه همانند شرایط مندرج در آیین نامه امتحانات دوره ابتدایی و راهنمایی تحصیلی خواهد بود. غایبین موجه شهریورماه می توانند در امتحانات داخلی با تأیید شورای مدرسه و در امتحانات هماهنگ با تأیید کمیسیون خاص اداره آموزش و پرورش در امتحانات غایبین مجاز شرکت نمایند.

ماده ۵۵ - ایثارگران مجازان یک سال بیش از سایر دانش آموزان در مدارس بزرگسالان^{۱۸} تحصیل کنند و همچنین در هر نیم سال یا دوره تابستانی یک عنوان درسی بیش از سقف واحدهای مجاز انتخاب نمایند.^{۱۹}

فصل چهارم - شرایط بهداشتی و ایمنی مدارس:

ماده ۵۶ - سعی شود براساس ضوابط و معیارهای وزارت آموزش و پرورش در هر مدرسه نمازخانه، کتابخانه، آزمایشگاه، کارگاه، سالن ورزشی، سالن اجتماعات، مکان و وسایل لازم برای کمکهای اولیه و مراقبت های بهداشتی - درمانی و اطفای حریق، پیش بینی و از امکانات موجود در مدرسه و امکانات مشابه خارج از آن استفاده شود.

ماده ۵۷ - مدیران مدارس موظف اند برای کمک به ارتقا سطح بهداشت و سلامت محیط مدرسه بر اموری از قبیل تأمین آب آشامیدنی سالم، نظافت سرویس های بهداشتی، توجه به پاکیزگی لباس، بدن، موی سر دانش آموزان، تهویه و تأمین رنگ و روشنایی مناسب برای فضای مدرسه و تهیه و توزیع مواد خوراکی در تعاونی مدرسه و استفاده از لباس کار در کارگاهها مراقبت کامل معمول دارند.

ماده ۵۸ - مدیران مدارس باید ابتدای سال تحصیلی نسبت به بیمه (حوادث) نمودن دانش آموزان اقدام کنند و در خصوص چگونگی استفاده از مزایای آن، دانش آموزان و خانواده آنان را راهنمایی نمایند.

ماده ۵۹ - در مدرسه باید حداقل یک بار در سال از دانش آموزان معاینه بهداشتی - درمانی بعمل آید. مدیران مدارس باید با کمک انجمن اولیا و مربیان نهایت همکاری را با مسئولان و سازمان های بهداشتی برای تأمین بهداشت و سلامت دانش آموزان داشته باشند.

۱۷- به استناد مصوبه دویست و ششمین جلسه کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۷۸/۴/۲۹ که طی شماره ۱۲۰/۱۴۳۸/۸ تاریخ ۷۸/۵/۲ ابلاغ شده است:

- فهرست دانش آموزان پایه پنجم ابتدایی که در خردادماه شرایط استفاده از ماده فوق را کسب می کنند از طریق مدرسه به اداره آموزش و پرورش ارسال تا تمهید مقدمات ثبت نام و شرکت آنان در امتحانات شهریورماه پایه اول راهنمایی تحصیلی در یکی از مدارس راهنمایی فراهم گردد.

- کارنامه و دفتر امتحانات برای شرکت کنندگان در امتحانات شهریورماه بصورت یک نوبتی تنظیم گردد و برای آنان نمره انضباط منظور نشود.

۱۸- به استناد مصوبه سیصد و بیست و نهمین جلسه کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۸۳/۱۰/۱۶ به شماره ابلاغی ۱۲۰/۸۸۱۰/۹ تاریخ ۸۳/۱۰/۲۷ منظور از مدارس بزرگسالان، مدارس دوره متوسطه و پیش دانشگاهی بزرگسالان می باشد.

۱۹- منظور از ایثارگر در این ماده واجدین شرایط بند ۱ و ۲ مصوبه جلسه ۶۳۲ شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۷۷/۱۲/۶ است.

تبصره - در مناطقی که مربی بهداشت یا مرکز بهداشتی درمانی برای اجرای برنامه‌های بهداشتی وجود نداشته باشد و انجمن اولیا و مربیان نیز قادر به تأمین آن نباشد، مدیر مدرسه باید در اسرع وقت با تهیه گزارش لازم مراتب را به اطلاع اداره آموزش و پرورش محل برساند تا اقدامات لازم برای اجرای برنامه‌های مربوط به مراقبتهای بهداشتی و خدمات ایمنی صورت گیرد.

ماده ۶۰ - در مواردی که در اثر شیوع بیماری واگیردار یا به هر دلیل دیگر در ارتباط با شرایط بهداشتی و ایمنی مدرسه، ادامه تحصیل دانش‌آموزان با خطر احتمالی مواجه باشد، مدیر مدرسه باید با نظر کارشناسان مربوط و موافقت اداره آموزش و پرورش نسبت به تعطیل نمودن مدرسه بصورت موقت اقدام کند و اهتمام نماید که در اسرع وقت ترتیب ادامه تحصیل دانش‌آموزان در محل دیگر داده شود.

ماده ۶۱ - مدیران مدارس موظف اند به هنگام مشاهده علائم بیماری در دانش‌آموز مراتب را به اطلاع اولیای وی برسانند تا ترتیب درمان دانش‌آموز قبل از سرایت بیماری به دیگر دانش‌آموزان داده شود.

ماده ۶۲ - دانش‌آموزی که به سبب ابتلا به بیماری واگیردار غیبت کند، هنگام بازگشت به مدرسه برای اطمینان از بهبودی باید گواهی پزشکی مبنی بر صحت مزاج ارائه نماید.

ماده ۶۳ - دانش‌آموزانی که ضعف بینایی یا شنوایی دارند باید در ردیف‌های مناسب کلاس قرار گیرند و در مورد دانش‌آموزانی که با دست چپ می‌نویسند نباید هیچگونه ممانعتی بعمل آید و پیش‌بینی محل مناسب برای نشستن و تأمین شرایط مناسب برای آن‌ها باید مورد توجه قرار گیرد.

فصل پنجم - پوشش و لباس دانش‌آموزان:

ماده ۶۴ - لباس دانش‌آموزان باید از نظر دوخت و رنگ، ساده و دارای ظاهری آراسته و متناسب با محیط آموزشی و تربیتی مدرسه باشد.

ماده ۶۵ - دانش‌آموزان باید علاوه بر استفاده از پوشش مناسب در مدرسه، درآمد و رفت به مدرسه نیز از لباس و پوشش مناسب و فاقد هرگونه تصویر و نوشته استفاده کنند.

ماده ۶۶ - لباس دانش‌آموزان علاوه بر پوشش، نشان وقار و عفاف آنان است، شکل و دوخت لباس آنان باید با شئون اسلامی متناسب باشد.

ماده ۶۷ - پوشش دانش‌آموزان دختر شامل (۱) چادر، مانتو، شلوار و مقنعه (۲) مانتو، شلوار و مقنعه می‌باشد.

تبصره ۱ - چادر بهترین حجاب و مناسب‌ترین پوشش می‌باشد. شایسته است مدیران مدارس ضمن رعایت عدم اجبار، دانش‌آموزان دختر را به استفاده از آن تشویق و توصیه کنند.

تبصره ۲ - رنگ مانتو، شلوار و مقنعه دانش‌آموزان دختر باید ضمن توجه به شرایط سنی و جغرافیایی از میان رنگ‌های مناسب انتخاب شود.

فصل ششم - مقررات انضباطی دانش‌آموزان:

۱- وظایف دانش‌آموزان:

ماده ۶۸ - دانش‌آموزان در دوران تحصیل موظف اند موازین اسلامی و مقررات آموزش و پرورش را در اخلاق و رفتار خویش رعایت کنند که اهم آن‌ها به شرح زیر است:

- ۱- رعایت شعائر دینی.
- ۲- رعایت ادب و احترام نسبت به مدیر، معاون، معلمان، مربیان و دیگر کارکنان مدرسه.
- ۳- رعایت حسن رفتار و اخلاق و همکاری با سایر دانش‌آموزان.
- ۴- سعی شایسته در تحصیل، رعایت مقررات آموزشی و تربیتی، انجام فرائض دینی و مشارکت در فعالیتهای اجتماعی مدرسه.
- ۵- حضور به موقع در مدرسه و خروج از آن در پایان ساعات مقرر. (حضور در مدرسه در غیرساعات مقرر برای استفاده از زمین ورزش، آزمایشگاه، کتابخانه، فعالیتهای پرورشی و ... منوط به اجازه ولی دانش‌آموز و موافقت مدیر و به سرپرستی او یا یکی از کارکنان مدرسه مجاز خواهد بود).
- ۶- حضور مرتب در مدرسه و کلاس درس در تمام مدتی که مدرسه رسماً دایر است.
- ۷- رعایت بهداشت و نظافت فردی و همکاری با دانش‌آموزان دیگر و مسئولین مربوط در پاکیزه نگهداشتن فضای مدرسه.
- ۸- استفاده از لباس، کفش، جوراب ساده و مناسب و اصلاح موی سر متناسب با شئون دانش‌آموزی برای پسران و رعایت حجاب مناسب برای دختران.

۹- خودداری از بکاربردن وسایل تجملی و آرایشی و پرهیز از همراه آوردن اشیاء گرانبها و وسایل غیرمرتبط با امور تحصیلی به مدرسه.

۱۰- خودداری از خرید و فروش در مدرسه به غیر از مواردی که در آیین‌نامه شرکت تعاونی دانش‌آموزی پیش‌بینی شده است.

۱۱- مراقبت از وسایل شخصی و اهتمام در حفظ و نگه داری اموال، تجهیزات و ساختمان مدرسه. (چنانچه دانش‌آموزی به وسایل و ساختمان مدرسه یا سایر دانش‌آموزان خسارت وارد آورد، باید خسارت وارده توسط دانش‌آموز یا ولی وی جبران شود).

تبصره - برگه‌هایی که در موقع ثبت‌نام توسط دانش‌آموز و ولی او تکمیل می‌شود، باید حاوی اهم وظایف انضباطی دانش‌آموزان باشد تا ضمن آگاهی و توجه، دانش‌آموز و ولی او انجام این وظایف را تعهد کنند.

ماده ۶۹ - مدیر موظف است در مواردی که دانش‌آموز تأخیر ورود مکرر یا غیبت غیرموجه داشته باشد، مراتب را به اطلاع ولی وی برساند تا با همکاری ولی چاره‌جویی لازم معمول شود چنانچه غیبت دانش‌آموز پسر مشمول وظیفه عمومی بیش از حد مقرر در ماده ۳۹ این آیین‌نامه باشد مدیر موظف است مراتب ترک تحصیل وی را به مراجع مربوط اعلام کند.

ماده ۷۰ - غیبت غیرموجه و تأخیر ورود دانش‌آموز در دفتر انضباطی ثبت و موجب کسر نمره انضباط می‌شود و در صورت تأخیر ورود مکرر یا غیبت بیش از حد، مدیر مدرسه موظف است با نظر شورای مدرسه تصمیم مقتضی را برابر مفاد ماده ۷۶ اتخاذ نماید و مراتب را کتباً به ولی دانش‌آموز ابلاغ کند.

۲ - ترغیب و تشویق:

ماده ۷۱ - مدیر مدرسه باید برای ترغیب دانش‌آموزان به انجام صحیح وظایف خویش برنامه‌هایی را تهیه و با تأیید شورای مدرسه اجرا کند.

ماده ۷۲ - دانش‌آموزانی که وظایف خود را به نحو شایسته انجام می‌دهند، به روش‌های زیر مورد تشویق قرار می‌گیرند:

- ۱- تشویق شفاهی در کلاس در حضور دانش‌آموزان.
  - ۲- تشویق شفاهی در مراسم آغازین در حضور کلیه دانش‌آموزان.
  - ۳- تشویق کتبی و شفاهی در کلاس و اعلام آن به ولی دانش‌آموز.
  - ۴- تشویق کتبی و شفاهی در حضور کلیه دانش‌آموزان.
  - ۵- اعطای جایزه یا لوح تقدیر با امضای مدیر مدرسه در حضور همه دانش‌آموزان.
  - ۶- تشویق کتبی و اعطای لوح تقدیر از طرف اداره آموزش و پرورش.
  - ۷- معرفی برای شرکت در اردوهای تربیتی، آموزشی و فرهنگی.
  - ۸- اعطای نشان‌های دانش‌آموزی برابر ضوابط مصوب شورای عالی آموزش و پرورش.
- تبصره -** اتخاذ تصمیم در مورد بند ۱ با معلم و مربی دانش‌آموز و بندهای ۲ لغایت ۵ توسط مدیر مدرسه و بندهای ۶ و ۷ پس از تأیید شورای مدرسه انجام خواهد گرفت.

ماده ۷۳ - در انجام هر نوع تشویق باید موارد ذیل رعایت شود:

- ۱- برنامه‌های تشویقی مدرسه باید منجر به تشویق و انگیزش درونی در دانش‌آموزان شده و روح امید، تعاون، عشق به کار و کوشش و جدیت را در آنان توسعه دهد.
- ۲- ملاک اصلی در تشویق، سعی و کوشش دانش‌آموز و میزان پیشرفت وی در مقایسه با وضع قبلی خود باشد.
- ۳- تشویق باید به گونه‌ای انجام پذیرد که علت آن برای فردی که تشویق می‌شود و سایر دانش‌آموزان روشن باشد.
- ۴- جوایزی که تهیه می‌شود باید متناسب با سن و ذوق دانش‌آموز باشد و ارزش آموزشی و تربیتی آن مورد توجه قرار گیرد.
- ۵- خلاصه تشویق‌های مهم باید در پرونده تحصیلی دانش‌آموزان درج شود و در صورت عدم حضور اولیا به نحو مناسب به اطلاع آنان برسد.
- ۶- تشویق هیچ دانش‌آموزی نباید سبب تحقیر دانش‌آموز دیگری شود و در اعمال تشویق‌ها نباید تبعیض و استثنایی بین دانش‌آموزان قائل شد.

۳- تنبیه:

ماده ۷۴ - قصور و سهل‌انگاری دانش‌آموزان نسبت به انجام وظایف خود تخلف محسوب می‌شود مدیر، شورای مدرسه، معاونان و مربیان موظف اند قبل از اعمال هرگونه تنبیه از وضع و موقعیت محصل آگاهی یابند و در جستجوی انگیزه و علت تخلف برآیند و نسبت به رفع آن اقدام کنند.

ماده ۷۵ - تنبیه باید توجه دانش‌آموز را به اشتباه خود جلب و زمینه مناسب را برای ایجاد رفتار مطلوب در وی فراهم نماید لذا اعمال تنبیه باید متکی به یافته‌های علمی و استفاده از الگوهای مناسب تغییر رفتار باشد تا موجب تجزیه دانش‌آموز و اصرار وی بر تکرار اشتباه نشود.

ماده ۷۶- دانش‌آموزان متخلفی که راهنمایی‌ها و چاره‌جویی‌های تربیتی، در آن‌ها مفید و مؤثر نمی‌افتد، با رعایت تناسب به یکی از روش‌های زیر مورد تنبیه قرار می‌گیرند:

- ۱- تذکر و اخطار شفاهی به طور خصوصی.
- ۲- تذکر و اخطار شفاهی در حضور دانش‌آموزان کلاس مربوط.
- ۳- تغییر کلاس، در صورت وجود کلاس‌های متعدد در یک پایه با اطلاع ولی دانش‌آموز.
- ۴- اخطار کتبی و اطلاع به ولی دانش‌آموز.
- ۵- اخراج موقت از مدرسه با اطلاع قبلی ولی دانش‌آموز، حداکثر برای مدت سه روز.
- ۶- انتقال به مدرسه دیگر.

ماده ۷۷- اعمال هرگونه تنبیه دیگر از قبیل اهانت، تنبیه بدنی و تعیین تکالیف درسی جهت تنبیه ممنوع است و در اعمال تنبیهات نباید بین دانش‌آموزان تبعیض و استثنایی قائل شد.

ماده ۷۸- اعمال تنبیه مندرج در بندهای ۱ و ۲ برعهده معلم و مربی مربوط و بند ۳ برعهده مدیر و بندهای ۴ و ۵ پس از موافقت شورای مدرسه برعهده مدیر است. در مورد بند ۶ علاوه بر تأیید شورای مدرسه، اخذ موافقت اداره آموزش و پرورش نیز ضروری است.

ماده ۷۹- در دبیرستان‌ها و هنرستانهای وابسته به سایر وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و مراکز غیروابسته به آموزش و پرورش و سایر واحدهای آموزشی که به علت منحصر به فرد بودن یا نظایر آن، انتقال دانش‌آموز از یک مدرسه به مدرسه دیگر ممکن نمی‌باشد، در صورت استمرار تخلف، شورای مدرسه با موافقت اداره آموزش و پرورش نسبت به اخراج دانش‌آموز از آن مدرسه اقدام می‌نماید.

تبصره - در مواردی که لازم است ولی دانش‌آموز در جریان تخلف فرزندش قرار گیرد، باید قبلاً حساسیتهای ولی بررسی و آنگاه با روش مناسب او را در جریان رفتار فرزندش قرار داد.

ماده ۸۰ - در صورتی که دانش‌آموزی به علت تخلف از مدرسه‌ای به مدرسه دیگر منتقل شود و نهایتاً تشخیص داده شود که نظم آموزشی و تربیتی را برهم می‌زند و موجب انحراف و گمراهی دانش‌آموزان دیگر می‌شود، با تأیید شورای مدرسه و موافقت اداره آموزش و پرورش مربوط در نوبت اول از حضور در مدارس منطقه یا ناحیه آموزشی مربوط و برای نوبت دوم تا مدتی که اداره کل آموزش و پرورش استان تعیین می‌نماید، از حضور در کلیه مدارس محروم می‌شود و از اولیای او خواسته می‌شود که تعلیم و تربیت فرزند خویش را بیرون از مدرسه برعهده گیرند.

ماده ۸۱ - اعمال تنبیهات انضباطی مقرر در این آیین‌نامه باید با رعایت نکات زیر انجام پذیرد:

- ۱- تنبیه انضباطی باید روشن‌گرانه و آگاه‌کننده باشد.
- ۲- به شرایط جسمی و روانی، سنی، خانوادگی و اجتماعی دانش‌آموز توجه شود.
- ۳- تنبیه با تخلفی که دانش‌آموز مرتکب شده، متناسب باشد و ترتیب و تدریج مناسب در اجرای تنبیه رعایت شود.
- ۴- خیرخواهی مدرسه برای دانش‌آموز و ولی او بیان و روشن شود.
- ۵- فاصله زمانی بین وقوع تخلف و اجرای تنبیه، نزدیک و منطقی باشد.
- ۶- شیوه‌های جبران تخلف به دانش‌آموز ارائه گردد و از او خواسته شود که خطا و تخلف خود را جبران کند.
- ۷- در اجرای تنبیه، آبروی دانش‌آموز حفظ شود و از تنبیه در حضور جمع جز در موارد ضروری اجتناب گردد.

۴- وظایف مدرسه در ارتباط با مقررات انضباطی:

ماده ۸۲ - مدیر مدرسه موظف است همکاران خود را نسبت به موارد انضباطی آگاه کند و ممنوعیت تنبیه بدنی را تذکر دهد و در صورت مشاهده تخلف، مراتب را جهت اطلاع و اقدام لازم به اداره آموزش و پرورش منطقه گزارش دهد.

ماده ۸۳ - تنبیه و تشویق اعمال شده و نتیجه آن در رفتار دانش‌آموز باید در دفتر انضباطی دانش‌آموزان درج شود و در تعیین نمره انضباط وی مورد توجه قرار گیرد.

تبصره - سوابق تخلف و تنبیه دانش‌آموز در پایان هر سال تحصیلی امحاء خواهد شد تا سابقه نامناسبی برای دانش‌آموز باقی نماند.

ماده ۸۴- چنانچه دانش‌آموزی به اتهام جرمی از طریق مراجع قضایی بطور موقت بازداشت شود، پس از آزادی، شورای مدرسه نحوه ادامه تحصیل وی را تعیین می‌کند که پس از تأیید اداره آموزش و پرورش اجرا می‌شود. مدت بازداشت دانش‌آموز به عنوان وقفه تحصیلی محسوب می‌شود.

ماده ۸۵- مدیر مدرسه موظف است با همکاری معلمان، مربیان و شورای دانش‌آموزان، وظایف دانش‌آموزان و چگونگی تشویق‌ها و اجمالی از تنبیه‌های پیش‌بینی شده در این آیین‌نامه را به تناسب سن و فهم دانش‌آموزان و به اقتضای شرایط، به آنان آموزش دهد.

فصل هفتم - امور مالی:

ماده ۸۶ - کلیه درآمدهای مدرسه (سرانه دانش آموزان و وجوه حاصل از خدمات فوق برنامه، کمکهای شوراهای آموزش و پرورش مناطق و کمکهای مردمی) باید به حساب بانکی مدرسه واریز و با رعایت مقررات مربوط، تحت نظر شورای مالی مدرسه هزینه شود. در روستاها و مناطقی که کمک کنندگان دسترسی به بانک نداشته باشند، مدیر مدرسه به ازای دریافت کمکهای نقدی، قبض شماره دار و معتبر صادر و به اولیا تحویل می دهد. وجوه جمع آوری شده در اولین فرصت با هماهنگی انجمن اولیا و مربیان باید به حساب بانکی مدرسه واریز شود و در پایان هر سال تحصیلی گزارش عملکرد کمکهای مردمی با امضای مدیر و رئیس انجمن اولیا و مربیان به شورای آموزش و پرورش شهرستان ارسال گردد.

ماده ۸۷ - شورای مالی مدرسه در هر سال تحصیلی با عضویت رئیس انجمن اولیا و مربیان، نماینده شورای معلمان و مدیر مدرسه تشکیل می شود و باید اسناد هزینه به امضای اعضای شورای مالی برسد.

ماده ۸۸ - برداشت از حساب مدرسه با دو امضاء از سه امضای شورای مالی مدرسه (امضای مدیر و یک نفر دیگر از اعضای شورای مالی مدرسه) صورت خواهد گرفت و اعضای شورای مالی در مقابل انجام هزینهها مسئولیت مشترک خواهند داشت.

ماده ۸۹ - کلیه اموال و تجهیزات خریداری شده و اهدایی مدرسه باید مطابق مقررات مربوط شماره گذاری و در دفتر اموال مدرسه ثبت شود.

ماده ۹۰ - استفاده از کمکهای مردمی برای تشویق کارکنان، معلمان و مربیان مدرسه می بایست با موافقت انجمن اولیا و مربیان مدرسه صورت پذیرد.

ماده ۹۱ - گرفتن هرگونه وجه بابت هزینه گردشهای علمی، تفریحی و تربیتی باید متناسب با هزینههای مربوط و توان پرداخت خانوادهها باشد و پس از موافقت انجمن اولیا و مربیان مدرسه انجام گیرد.

ماده ۹۲ - شیوهنامه لازم در خصوص مقررات مالی با رعایت مفاد این آیین نامه توسط وزارت آموزش و پرورش تدوین و ابلاغ می شود.

فصل هشتم - سایر موارد:

ماده ۹۳ - از اول مهرماه تا آخر شهریورماه سال بعد یک سال تحصیلی محسوب می گردد. دوره آموزش رسمی و امتحانات آن در هر سال تحصیلی از اول مهرماه تا پایان خردادماه سال بعد خواهد بود، مگر در شرایط خاص که با تصویب شورای عالی آموزش و پرورش اعلام خواهد شد.

ماده ۹۴ - در اوقات رسمی حضور مدیر، معاونان، معلمان و سایر کارکنان در مدرسه جز در مواردی که برابر قانون مجاز شناخته شده، الزامی است.

ماده ۹۵ - برنامه درسی مدارس مطابق با جداول ساعات درسی و هفتگی مصوب تنظیم می شود و قبل از شروع سال تحصیلی به اطلاع معلمان می رسد.

ماده ۹۶ - تعطیلات ضمن سال تحصیلی مدارس برابر تعطیلات رسمی کشور و تعطیلات نوروزی (لغایت ۱۳ فروردین) و تعطیلات فصلی (تیر و مرداد) خواهد بود و مدارس در ایام تعطیلات فصلی روزهای دوشنبه و چهارشنبه برای انجام کارهای اداری باز خواهند بود. تعطیلات اضطراری، برابر تصمیم اداره کل آموزش و پرورش استان عملی خواهد شد و در صورت بروز اینگونه تعطیلیها، در فرصت مناسب باید نسبت به جبران کمبودی که از این لحاظ در مدت تحصیل رسمی سالانه روی می دهد اقدام شود.^{۲۰}

۲۰- برابر مصوبه دویست و شانزدهمین جلسه شورای عالی تاریخ ۵۹/۸/۲۵ که طی شماره ۴۷۰۷/دش تاریخ ۵۹/۹/۱۰ ابلاغ شد، شورا موافقت خود را با تعطیل کردن مدارس خاص اقلیت های رسمی در روزهای تعطیل مجاز آن ها حداکثر تا یازده روز در سال مشروط بر اینکه تعداد ساعات کار سالانه این گونه مدارس از تعداد ساعات کار مقرر در آیین نامه های مربوط کمتر نباشد اعلام نمود. ضمناً به استناد مصوبه دویست و نود و هشتمین جلسه کمیسیون معین شورای عالی تاریخ ۸۲/۷/۱۶ به شماره ابلاغی ۱۲۰/۶۵۷۶/۹ تاریخ ۸۲/۸/۱۱ «دانش آموزان اقلیت های مذهبی شاغل به تحصیل در مدارس عادی مجاز خواهند بود در اعیاد مذهبی و مناسبت های ویژه از مفاد مصوبه دویست و شانزدهمین جلسه شورای عالی تاریخ ۵۹/۸/۲۵ استفاده نمایند.»

برابر نامه شماره ۷۸/۵/۳۰ تاریخ ۲۰۳۰/۲/۲۸۵۱۸ ریاست جمهوری اعیاد مذهبی و مناسبت های قومی اقلیت های مذهبی زرتشتی، کلیمی و مسیحی به شرح زیر خواهد بود:

الف - اعیاد مذهبی و مناسبت های ویژه اقلیت زرتشتی

۱- تولد زرتشت پیامبر (زاد روز اشوزرتشت) ۲- روز بزرگداشت شهدا و درگذشتگان ۳- جشن مهرگان ۴- درگذشت زرتشت پیامبر (درگذشت اشو زرتشت) ۵- جشن سده

ب - اعیاد مذهبی و مناسبت های ویژه اقلیت کلیمی

۱- پسخ عید فطیر ۲- شاووعوت (نزول تورات) ۳- روش هشان (اول سال نو) ۴- کیپور (روزه بزرگ) ۵- سوکرت (عید سایبان ها) ۶- پوریم

ج - اعیاد مذهبی و مناسبت های ویژه مسیحیان آشوری

۱- عید میلاد مسیح (ع) ۲- سال نو میلادی ۳- عید تعمید حضرت مسیح (ع) ۴- روز نینوا ۵- عید اوشانا ۶- عید پاک ۷- عید عروج مسیح (ع) ۸- عید نیطیکاست

د - اعیاد مذهبی و مناسبت های ویژه مسیحیان ارمنی کاتولیک

۱- عید میلاد مسیح (ع) ۲- عید سال نو میلادی ۳- عید تعمید مسیح (ع) ۴- عید رهبران مذهبی ارامنه ۵- عید شهدای وارطاناش ۶- عید پاک ۷- روز شهدای ارمنی

ماده ۹۷- مرخصی‌های معلمان و کارکنان واحدهای آموزشی طبق آئین‌نامه مرخصی‌ها مصوب هیئت وزیران و شیوه‌نامه‌های صادره از وزارت آموزش و پرورش خواهد بود. عوامل اداری و اجرایی باید به نحوی از مرخصی سالیانه خود استفاده نمایند که منجر به تعطیلی مدرسه نشود.

تبصره - تعطیلات رسمی مدارس خارج از کشور به وسیله اداره کل آموزش و پرورش مدارس خارج از کشور پیشنهاد و پس از تصویب شورای عالی آموزش و پرورش اجرا می‌گردد.^{۲۱}

ماده ۹۸- مدرسه باید مشوق و نشاط‌آور باشد. مدیران مدارس موظف اند با نظارت مستمر به حجم تکالیف درسی و فعالیت‌های آموزشی و پرورشی و متعادل کردن دفعات امتحانات کلاسی شرایطی را فراهم آورند که از خستگی مفرط دانش‌آموزان جلوگیری شود.

ماده ۹۹- معلمان در انتخاب روش‌های تدریس، بودجه‌بندی کتابهای درسی، طرح سؤال امتحانی، بکارگیری وسایل کمک آموزشی و مواد کمک درسی با رعایت مقررات مصوب و تصمیم‌های شورای مدرسه آزادی عمل خواهند داشت.

ماده ۱۰۰- در ماه مبارک رمضان و دهه اول ماه محرم حتی‌الامکان باید از برگزاری امتحان خودداری شود.

تبصره - در روزهای ۱۹ و ۲۳ ماه مبارک رمضان کلاس‌های نوبت صبح با دو ساعت تأخیر شروع می‌شود و برگزاری امتحان در این دو روز مجاز نیست.

ماده ۱۰۱- ورود بازرسان و ناظران اعزامی و افرادی که مورد شناخت مدیر هستند به مدرسه بلامانع است. ورود افراد متفرقه و کسانی که از طرف سایر دستگاه‌ها و سازمان‌ها برای انجام امری خاص به مدرسه مراجعه می‌کنند، پس از هماهنگی با اداره آموزش و پرورش مربوط مجاز می‌باشد.

ماده ۱۰۲- مدیر مدرسه موظف است نسبت به حفظ ساختمان و نگه‌داری و استفاده درست از وسایل و تجهیزات مدرسه مراقبت لازم را بنماید. تنظیم درست و نگه‌داری سوابق اداری و دفاتر آمار، اموال، امتحانات و مالی و نگه‌داری آن قسمت از سوابق تحصیلی دانش‌آموزان که تحویل نشده است، با رعایت شیوه‌نامه‌های مربوط، در مدرسه الزامی است و مدیران مدارس موظف اند در بازرسی‌ها و مراجعه افراد ذیصلاح اداری، سوابق مربوط را به رؤیت و در صورت لزوم به تأیید آنان برسانند.

تبصره - امحاء اوراق امتحانی دانش‌آموزان و سایر نوشته‌ها و مدارکی که جنبه دائمی ندارد با رعایت مقررات مربوط و تنظیم صورتجلسات لازم، انجام می‌گیرد.

ماده ۱۰۳- مدیر و کارکنان و دانش‌آموزان مدرسه الگوهای اخلاقی و اسلامی هستند و موظف به رعایت حقوق همه مردم به ویژه همسایگان مدرسه می‌باشند.

ماده ۱۰۴- هیچ یک از کارکنان مدرسه به استفاده از دسترنج دانش‌آموزان یا ارجاع کار شخصی به آنان مجاز نیستند.

ماده ۱۰۵- مدیر مدرسه مجاز نیست فضای مدرسه و امکانات و تجهیزات آن را بدون تأیید شورای مدرسه و موافقت اداره آموزش و پرورش در اختیار اشخاص یا سازمان‌ها و مراکز دیگر قرار دهد.

ماده ۱۰۶- در ایام انتخابات رسمی از قبیل انتخابات ریاست جمهوری، مجلس خبرگان، نمایندگان مجلس شورای اسلامی و شورای شهر، ضمن اینکه تشویق و ترغیب دانش‌آموزان جهت حضور در انتخابات ضروری است، محیط مدرسه باید از هرگونه گرایش به گروه‌ها یا افراد خاص مبرا باشد و هرگونه استفاده از محیط و امکانات مدرسه برای تبلیغ نامزدهای انتخاباتی و برگزاری سخنرانی‌ها یا علیه نامزدها موجب پیگرد قانونی است.

ماده ۱۰۷- اعزام دانش‌آموزان جهت بازدید و گردشهای علمی، تربیتی و تفریحی در محدوده شهرستان محل تحصیل با موافقت شورای مدرسه و رضایت کتبی اولیای دانش‌آموزان بلامانع است. مدیر مدرسه موظف است موافقت شورای مدرسه را به اداره آموزش و پرورش مربوط ارسال نماید. برای اعزام دانش‌آموزان به خارج از محدوده شهرستان محل تحصیل، علاوه بر اخذ رضایت کتبی اولیا و موافقت شورای مدرسه، موافقت اداره آموزش و پرورش محل نیز ضروری است.^{۲۲}

تبصره - انجام بازدیدهای علمی، تفریحی و تربیتی در ایام برگزاری امتحانات رسمی مدارس و از یک هفته قبل از آن ممنوع است.

۲۱- به استناد مصوبه ششصد و شصت و نهمین جلسه شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۸۰/۹/۲۹ که طی شماره ۱۲۰/۳۳۲۰/۸ تاریخ ۸۰/۱۰/۹ ابلاغ شده است: «به کمیسیون خاص اداره کل آموزش و پرورش مدارس خارج از کشور اجازه داده می‌شود با در نظر گرفتن زمان لازم برای اجرای کامل برنامه‌های درسی و آموزشی در طول سال تحصیلی و شرایط کشورهای متوقف فیه و هماهنگی با نمایندگیهای سیاسی جمهوری اسلامی ایران در کشور ذیربط تعطیلات الزامی و زمان شروع و پایان سال تحصیلی مدارس را تعیین و ابلاغ کند. چنانچه مدارس ایرانی خارج از کشور در مناسبتهای ویژه، اعیاد ملی و مذهبی و سوگواریها تعطیل نباشند گرمی داشت ایام مربوط متناسب با امکانات و شرایط الزامی است.»

تبصره - زمان امتحانات مدارس ایرانی خارج از کشور در دروس نهایی دوره متوسطه با هماهنگی اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی تنظیم خواهد شد. ۲۲- به استناد مصوبه ششصد و شصت و نهمین جلسه شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۸۰/۹/۲۹ که طی شماره ۱۲۰/۳۱۹۵/۸ تاریخ ۸۰/۱۰/۳ ابلاغ شده است، اعزام دانش‌آموزان منتخب برای شرکت در جشنواره‌ها، مسابقات علمی، فرهنگی و هنری و نظایر آن با رعایت ماده مذکور مجاز خواهد بود.

ضمناً به استناد مصوبه دویست و چهل و هشتمین جلسه کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۸۴/۴/۸ به شماره ابلاغی ۱۲۰/۱۰۶۳۳/۹ تاریخ ۸۴/۴/۲۲ پیوسته (ماندن دانش‌آموزان در شب) دانش‌آموزان در مدرسه در ایام تعطیل و خارج از ساعت رسمی صحیح نیست.

ماده ۱۰۸- کلیه کارنامه‌ها و گواهی‌های تحصیلی صادره از مدارس با امضای متصدی امور دفتری (یا فردی که عهده‌دار این مسئولیت می‌باشد) و مهر و امضای مدیر مدرسه دارای اعتبار خواهد بود.^{۲۳}

تبصره ۱- صدور تأییدیه ارزش تحصیلی برعهده اداره آموزش و پرورش منطقه می‌باشد.

تبصره ۲- صدور گواهینامه پایان تحصیلات دوره راهنمایی تحصیلی و متوسطه برابر مصوبه شورای عالی آموزش و پرورش انجام می‌گیرد.

ماده ۱۰۹- ادارات آموزش و پرورش برحسب اجرای این آیین‌نامه نظارت خواهند داشت.

ماده ۱۱۰- از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه، مقررات مغایر لغو و کلیه مدارس ابتدایی، راهنمایی تحصیلی، متوسطه نظری، فنی و حرفه‌ای، کاردانش و پیش‌دانشگاهی مشمول مفاد این آیین‌نامه خواهند بود. مدارس استثنایی، شبانه‌روزی، استعدادهای درخشان، نمونه دولتی، غیرانتفاعی و مدارس وابسته به سایر وزارتخانه‌ها، نهادها و مراکز غیروابسته به آموزش و پرورش که براساس قوانین و مقررات خاص تاسیس می‌شوند، بجز در مواردی که تابع قوانین خاص خود هستند، مشمول مفاد این آیین‌نامه خواهند بود.

موضوع: آیین‌نامه اجرایی مدارس در ششصد و پنجاه و دومین جلسه شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۱۳۷۹/۵/۲۰ به تصویب رسید. صحیح است، به مورد اجرا گذاشته شود.

^{۲۳-} به استناد نامه ۱۲۰/۱۱۰۹/۸ تاریخ ۷۹/۴/۷ دبیرخانه شورای عالی آموزش و پرورش گواهی‌های صادره از مدارس برای رسیدگی به وضع مشمولین نظام وظیفه عمومی برابر آیین‌نامه اجرایی بخش معافیت قانون خدمت وظیفه عمومی مصوب ۶۴/۵/۹ هیئت وزیران توسط ادارات آموزش و پرورش تأیید می‌گردد. همچنین به استناد اعلام نظر شورای عالی در جلسه ۶۴۵ تاریخ ۷۹/۳/۲۶ و کمیسیون معین در جلسه ۲۳۱ تاریخ ۷۹/۳/۱۷ که طی شماره ۱۲۰/۶۹۰/۸ تاریخ ۷۹/۴/۷ ابلاغ شده است:

- کلیه کارنامه‌ها و گواهی‌های تحصیلی صادره از مراکز نهضت سوادآموزی با مهر و امضای راهنمای مسئول امتحانات شهرستان دارای اعتبار قانونی خواهد بود.
- اسناد، مدارک و کارنامه‌های تحصیلی کلاس‌های پنجم لازم‌التعلیم و بزرگسال لزومی به تأیید ادارات آموزش و پرورش ندارد.
- صدور تأییدیه کارنامه کلاس پنجم ابتدایی بزرگسال توسط دفتر نهضت سوادآموزی انجام می‌گیرد.